

Поправки:

10.03.2022. закон / LV, 50A, 11.03.2022. / Вступає в силу 12.03.2022.
24.03.2022. закон / LV, 60A, 25.03.2022. / Вступає в силу 26.03.2022.
07.04.2022. закон / LV, 70A, 08.04.2022. / Вступає в силу 09.04.2022.
21.04.2022. закон / LV, 78A, 22.04.2022. / Вступає в силу 23.04.2022.
12.05.2022. закон / LV, 95, 18.05.2022. / Вступає в силу 19.05.2022.
19.05.2022. закон / LV, 101A, 26.05.2022. / Вступає в силу 27.05.2022.
26.05.2022. закон / LV, 101B, 26.05.2022. / Вступає в силу 27.05.2022.
16.06.2022. закон / LV, 120, 22.06.2022. / Вступає в силу 23.06.2022.
16.06.2022. закон / LV, 120A, 22.06.2022. / Вступає в силу 23.06.2022.
14.07.2022. закон / LV, 137A, 19.07.2022. / Вступає в силу 20.07.2022.
22.09.2022. закон / LV, 185A, 23.09.2022. / Вступає в силу 24.09.2022.
06.10.2022. закон / LV, 120, 11.10.2022. / Вступає в силу 12.10.2022.
08.12.2022. закон / LV, 240A, 12.12.2022. / Вступає в силу 13.12.2022.
16.02.2023. закон / LV, 36A, 20.02.2023. / Вступає в силу 21.02.2023.
16.03.2023. закон / LV, 57A, 21.03.2023. / Вступає в силу 22.03.2023.
30.03.2023. закон / LV, 69, 06.04.2023. / Вступає в силу 07.04.2023.
01.06.2023. закон / LV, 106A, 02.06.2023. / Вступає в силу 03.06.2023.
23.11.2023. закон / LV, 231, 29.11.2023. / Вступає в силу 30.11.2023.
30.05.2024. закон / LV, 108, 05.06.2024. / Вступає в силу 06.06.2024.

Сейм прийняв і президент
держави проголошує такий закон:

Закон про підтримку цивільного населення України

Стаття 1. Ціль закону

- (1) Ціль закону - надання підтримки цивільному населенню України, яке залишає Україну або не може повернутися в Україну через збройний конфлікт, спричинений Російською Федерацією, під час цього збройного конфлікту, а також надання загальної підтримки суспільству України. Підтримка, яка передбачена цим законом, надається під час збройного конфлікту. Цивільне населення України у розумінні цього закону - громадяни України та члени їх сімей, а також особи, яким надана посвідка на постійне проживання і які не можуть повернутися в країну свого громадянства, статус особи без громадянства або статус міжнародного захисту в Україні, та члени їх сімей.
- (2) Закон визначає основні принципи роботи установ щодо публічних документів, які необхідні для використання на території Латвійської Республіки, але які не можуть бути отримані з України через збройний конфлікт, спричинений Російською Федерацією.
(у редакції закону від 10.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 07.04.2022 та від 19.05.2022, що вступають в силу 27.05.2022)

Стаття 1¹. Надання тимчасового захисту у Латвійській Республіці

Цей закон передбачає тимчасовий захист цивільного населення України в Латвійській Республіці в розумінні Закону про притулок.
(у редакції закону від 24.03.2022., що вступає в силу 26.03.2022.)

Стаття 2. Координація наданої підтримки

- (1) Комісія з цивільного захисту зони співробітництва (надалі — Комісія):

1) приймає заяви від цивільного населення України на необхідну їм підтримку, включаючи проживання, харчування, предмети першої необхідності, медичні послуги та послуги освіти для дітей (надалі — заява);

2) інформує соціальну службу самоврядування про необхідність надання соціальної допомоги та соціальних послуг

3) координує надання підтримки.

(2) Заяви також приймаються Державною пожежно-рятувальною службою.

(3) Для надання координованої підтримки на адміністративній території відповідного самоврядування комісія може створити єдиний координаційний пункт підтримки, що надається державою та самоврядуванням, залучаючи до своєї діяльності неурядові організації або визначити координацію підтримки через спільні державні та центри обслуговування клієнтів самоврядування або структурні підрозділи самоврядування по обслуговуванню клієнтів.

(3¹) Єдині державні та муніципальні центри обслуговування клієнтів та центри обслуговування місцевих органів влади надають підтримку у застосуванні послуг державного управління та здійснюють реєстрацію фізичних осіб з використанням єдиної системи управління послугами центру обслуговування клієнтів www.pakalpojumucentri.lv.

(3²) Кабінет Міністрів за обґрунтованим зверненням профільного міністерства приймає рішення про виділення фінансування за бюджетним рядком «74. Кошти, що перерозподіляються в процесі виконання державного бюджету на черговий рік», в межах окремої програми, запланованої для забезпечення передбаченої цим Законом підтримки діяльності єдиного центру обслуговування клієнтів органів державної влади та місцевого самоврядування і єдиного координаційного центру підтримки органів державної влади та місцевого самоврядування, та покриття витрат на необхідне обладнання, оренду приміщень, управління та комунальні послуги.

(4) Установи, зазначені в цій статті, узагальнюють інформацію, одержану від цивільного населення України, необхідну для надання підтримки. Кабінет Міністрів визначає обсяг інформації, що підлягає отриманню для надання підтримки, порядок її збирання, використання та термін зберігання.

(5) При прийнятті заяви згадані у цій статті установи забезпечують внесення даних, зазначених у пунктах 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10, 121, 13, 16, 20, 22, 26, 26 та 28 частини першої статті 11 Закону про Реєстр фізичних осіб, про громадянина України як одержувача тимчасового захисту, якщо його особу встановлено, а також вказують статус особи – активний (якщо особа не зареєстрована у Реєстрі фізичних осіб у такому статусі) - або відповідним чином оновлюють відомості, включені до Реєстру фізичних осіб.

(5¹) Якщо після прийняття заяви неможливо констатувати відповідність особи статусу цивільної особи України або якщо особа їде через Латвійську Республіку до країни свого громадянства або країни, в якій вона має право перебувати або отримати посвідку на проживання, особа має право на отримання зазначеної у частині першій статті 12 цього закону підтримки. Таку підтримку особа отримує до моменту констатації її відповідності чи невідповідності статусу цивільної особи України або до її виїзду в іншу країну. Відомості про таку особу до Реєстру фізичних осіб не вносяться.

(6) Державна пожежно-рятувальна служба підтримує інформацію щодо кількості цивільного населення України, розміщеного у конкретному місцевому самоврядуванні, у порядку, передбаченому цим законом. Державна пожежно-рятувальна служба оновлює вказану інформацію не рідше ніж один раз на день відповідно до інформації, наданої місцевими самоврядуваннями.

(7) Кабінет Міністрів визначає кількість цивільного населення України, які мають бути розміщені у кожному місцевому самоврядуванні, з урахуванням можливої кількості цивільного населення України, що прибуває до Латвії, та кількості мешканців, задекларованих у місцевому самоврядуванні.

(8) Якщо місцеве самоврядування досягло максимальної кількості цивільного населення України для розміщення у місцевому самоврядуванні, то Державна пожежно-рятувальна служба спрямовує цивільне населення України до місцевого самоврядування, де, відповідно до інформації, зазначеної у частині шостій цієї статті, надається допомога у розміщенні.

(у редакції закону від 10.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 24.03.2022, 07.04.2022, 19.05.2022, 06.10.2022 та 08.12.2022, що вступають в силу 13.12.2022)

Стаття 2¹. Відрядження працівників для виконання обов'язків

У разі масового прибуття цивільних мешканців України, для забезпечення видачі посвідки на тимчасове проживання, зазначеної у частині другій статті 3 цього Закону, керівник органу державної влади або органу місцевого самоврядування чи уповноважена ним посадова особа може за погодженням з Державною службою у справах громадянства та міграції відрядити посадову (службову) особу цього органу на строк до трьох місяців для виконання відповідних службових (трудових) обов'язків в Державній службі у справах громадянства та міграції. Таке відрядження не є переведенням на іншу посаду (місце роботи).

(В редакції Закону від 10.03.2022 року зі змінами та доповненнями, внесеними Законом від 08.12.2022 року, що набирає чинності 13.12.2022 року.)

Стаття 3. Право на проживання та роботу

(1) Якщо цивільна особа України не має права на проживання в Латвійській Республіці або має право на проживання, але не має права на роботу і якщо у нього є чинний проїзний документ, Управління у справах громадянства та міграції, Державна прикордонна охорона або дипломатичні представництва та консульські установи Латвійської Республіки за кордоном можуть видати довгострокову візу з правом працевлаштування без обмежень на строк до одного року, не застосовуючи вимоги пунктів 3 та 5 частини першої статті 4 Закону про

імміграцію, а також невзимку державного мита за оформлення документів, що подаються для подання заяви на отримання візи. У такому разі перша частина статті 63 Закону про притулок не застосовується.

(2) Цивільному мешканцю України, який має право на отримання статусу тимчасового захисту або якому надано такий статус, Управління у справах громадянства та міграції видає посвідку на тимчасове проживання — посвідчення особи громадянина третьої країни, строком на два роки.

(3) Якщо особа, якій надано статус тимчасового захисту, вперше в Латвії отримує документ, що засвідчує особу, особу відповідної особи підтверджується анкетною для співбесіди, затвердженою посадовою особою Державної прикордонної охорони або Управління у справах громадянства та міграції.

(4) При видачі посвідки на тимчасове проживання, зазначеної в частині другій цієї статті, не застосовується частина друга статті 65 Закону про надання притулку і не стягується державне мито, а також не встановлюється термін реєстрації документа.

(5) До Реєстру фізичних осіб про цивільного мешканця України як отримувача тимчасового захисту, якому видано довгострокову візу відповідно до частини першої цієї статті, вносяться відомості, згадані в пунктах 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10, 12.1, 13, 16, 20, 22, 26, 27 і 28 частини першої статті 11 Закону про Реєстр фізичних осіб та зазначається статус особи — активний (якщо особа в такому статусі в Реєстрі фізичних осіб не зареєстрована) — або відповідним чином оновлюються відомості, що містяться в Реєстрі фізичних осіб.

(В редакції Закону від 10.03.2022 року зі змінами та доповненнями, внесеними згідно із Законом 24.03.2022 року., 07.04.2022 року та 08.12.2022 року що набирає чинності з 13.12.2022 року. Нова редакція другої та четвертої частин набирає чинності 01.01.2023 року Див. пункт 25 перехідних положень)

Стаття 3¹. Виняток щодо видачі документа, що засвідчує особу

Якщо законний представник громадянина або негромадянина Латвії, який не досяг 15-річного віку, просить видати документ, що засвідчує особу, або законний представник бажає отримати документ, що засвідчує особу громадянина або негромадянина Латвії віком до 14 років, та представник є цивільною особою України та законний представник громадянина або негромадянина Латвії, є громадянином або негромадянином Латвії, є недоступний, то Управління у справах громадянства та міграції не може застосовувати пункт п'ятий статті 10 Закону про документи, що засвідчують особу.

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

Стаття 3². Виняток щодо обов'язку декларування місця проживання

Внесення відомостей про адресу (контактну адресу) місця розміщення цивільної особи України до Реєстру фізичних осіб відповідно до частини п'ятої статті 2 та частини п'ятої статті 3 цього закону вважається виконанням обов'язку декларації місця проживання.

(У редакції закону від 06.10.2022, який вступає в силу 12.10.2022)

Стаття 4. Термін дії проїзного документа, виданого в Україні

Якщо термін дії проїзного документа, виданого в Україні, закінчився, він вважається дійсним у Латвійській Республіці до 28 лютого 2025 року.

(Зі змінами, внесеними Законом від 08.12.2022 року і 23.11.2023 року, що набирають чинності з 30.11.2023 року.)

Стаття 5. Подання документів, необхідних для подання заяви на отримання візи чи посвідки на проживання або для визначення правового статусу особи

(1) Якщо цивільна особа України запитує візу (також зазначену в частині 3 цього закону) або посвідку на проживання, але подані документи для запиту візи або посвідки на проживання не відповідають вимогам, передбаченим Законом про легалізацію документів або не представлені всі документи, необхідні для запиту на візи чи посвідку на проживання, зазначені в нормативних актах, то Управління у справах громадянства та міграції може встановити строк до одного року для подання необхідних документів. Це положення поширюється на ті документи, які необхідні для визначення правового статусу особи в Латвії, а також на внесення або оновлення інформації до Реєстру фізичних осіб.

(2) Документи для оформлення візи або посвідки на проживання також можуть бути подані цивільною особою України до єдиного державного центру обслуговування клієнтів та центру обслуговування клієнтів самоврядування, який надсилає документи, що подаються для оформлення візи або посвідки на проживання, до Управління у справах громадянства та міграції. Єдиний державний центр обслуговування клієнтів та центр обслуговування клієнтів самоврядування консультує цивільних осіб України з питань подання документів, необхідних для оформлення візи чи посвідки на проживання, та надає цивільним особам України можливість подання цих документів.

(3) Для внесення або оновлення відомостей у Реєстрі фізичних осіб про особу, яка отримала тимчасовий захист, особа, подаючи заяву, заповнює та подає відповідну заяву, затверджену посадовою особою Управління у справах громадянства та міграції, якщо посвідка на проживання не запитується одночасно із заявою.

(З поправками, внесеними до закону від 07.04.2022, що вступає в силу 09.04.2022)

Стаття 5¹. Забезпечення дотримання ветеринарно-санітарних вимог та реєстрація тварин

(1) Цивільному населенню України дозволено в'їзд до Латвії з тваринами та ввезення тварин з України, навіть якщо не забезпечено дотримання вимог, встановлених нормативними актами, що регулюють сферу ветеринарії.

(2) З метою забезпечення виконання мінімальних санітарних вимог та реєстрації тварин щодо тварин, що ввозяться до Латвії, Комісія приймає заяви від цивільного населення України про отримання підтримки, необхідної для виконання цих вимог.

(3) Кабінет Міністрів встановлює порядок, у якому реєструються згадані у частині першій цієї статті тварини та забезпечується виконання щодо них обов'язкових санітарних вимог, а також максимальний розмір плати за заходи щодо забезпечення визначається дотримання обов'язкових санітарно-гігієнічних вимог до тварин.

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

Стаття 6. Обов'язки об'єкту розміщення

(1) Якщо цивільній особі України потрібна додаткова підтримка (наприклад, вагітні жінки, сім'ї з дітьми віком до двох років або у зв'язку з функціональною інвалідністю - очевидні рухові розлади, психічні розлади, потреби у догляді, специфічна медична допомога та інші потреби), він повинен про це поінформувати місце розміщення, щоб можна було негайно надати необхідну підтримку та догляд. Місце розміщення інформує згадану у частині першій, другій або третій статті 2 цього закону установу про отриманий запит.

(2) Місце розміщення інформує Продовольчо-ветеринарну службу про цивільне населення України, яке прибуло до Латвії разом із тваринами.

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

Стаття 7. Обсяг надання допомоги

(1) Держава забезпечує цивільному населенню України:

- 1) підтримка, що надається Фондом інтеграції суспільства в рамках заходів інструментів політики Європейського Союзу;
- 2) допомога в межах Операційної програми Європейського фонду підтримки найбільш знедолених осіб та Програми Європейського Соціального фонду Плюс для зменшення рівня матеріальної незахищеності на 2021-2027 роки;
- 3) послуги соціальної реабілітації тривалістю до 30 днів в Державній агенції соціальної інтеграції, якщо особа, за оцінкою постачальника послуг, зареєстрованого в постачальників соціальних послуг, медичних установ або навчальних закладів муніципальної соціальної служби або постачальників соціальних послуг, потребує цілодобового обслуговування у зв'язку з психоемоційним станом. Послуга соціальної реабілітації надається особам, зазначеним у пункті 10 частини 1.² статті 12 цього Закону, на строк до 60 днів;
- 4) бюджетні технічні кошти у терміновому порядку;
- 5) Послуги, що надаються Державним агентством зайнятості, включаючи активну зайнятість та превентивні заходи щодо скорочення безробіття, що фінансуються в рамках заходів інструментів політики Європейського Союзу;
- 6) *(виключено Законом від 23.11.2023 року);*
- 7) покриття витрат на реєстрацію тварин та дотримання обов'язкових санітарно-гігієнічних вимог що до тварин;
- 8) яким в Україні встановлено I групу інвалідності або статус дитини з інвалідністю — право на безкоштовне отримання картки користування місцями для паркування інвалідів, яку видає державне акціонерне товариство «Управління безпеки дорожнього руху», до закінчення строку дії довгострокової візи або посвідки на проживання, виданої цивільній особі України відповідно до вимог частини першої та другої статті 3 цього закону;
- 9) послуги підтримки, що надаються Державною інспекцією з питань захисту прав дітей в межах заходів інструментів політики Європейського Союзу.

(1¹) Держава та самоврядування надають інші види підтримки цивільному населенню України, якщо потреба в ній встановлена після оцінки індивідуальних потреб особи.

(1²) Цивільне населення України мають право на базовий рахунок у розумінні Закону про платіжні послуги та електронні гроші. Кредитна організація зобов'язана відкрити базовий рахунок незалежно від виконання громадянином України умов частини другої статті 97.² Закону про платіжні послуги та електронні гроші.

(2) *(Виключена законом від 24.03.2022.)*

(3) Цивільне населення України має такі ж права на соціальні послуги та соціальну допомогу, які передбачені для громадян Латвії та негромадян Латвії Законом про соціальні послуги та соціальну допомогу, з урахуванням наступних вимог:

- 1) соціальні послуги, соціальну допомогу та іншу матеріальну підтримку надає місцеве самоврядування, на адміністративній території якого цивільна особа України має місце розміщення або місце проживання, навіть якщо цивільна особа України не задекларувала своє місце проживання, крім випадку, коли підтримка вже була надана місцевим самоврядуванням попереднього місця розміщення або місця проживання цивільної особи України;
- 2) соціальна служба місцевого самоврядування перші три календарні місяці з дня надходження першої заяви домогосподарства цивільної особи України не проводить оцінку матеріальних ресурсів до ухвалення рішення про призначення підтримки з соціальної допомоги;
- 3) після закінчення строку, зазначеного у пункті 2 цієї частини, соціальна служба місцевого самоврядування призначає соціальну допомогу відповідно до положень Закону про соціальні послуги та соціальну допомогу, якщо домогосподарство цивільної особи України отримує доходи від оплати праці, винагороди або господарської діяльності або від системи соціального забезпечення;
- 4) *(виключено законом від 30.03.2023 року);*

4¹) Цивільним мешканцям України, які є одержувачами української пенсії та отримують послуги з довгострокового соціального обслуговування та соціальної реабілітації і для яких сума коштів, розрахована на особисті витрати відповідно до пункту 1 частини другої статті 29 Закону «Про соціальні послуги та соціальну допомогу», не досягає 15 відсотків розміру допомоги, встановленої для осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 13 Закону «Про державну соціальну допомогу» з 1 вересня 2022 року за рахунок коштів

бюджету закладу довгострокового соціального обслуговування та соціальної реабілітації виплачується різниця між розміром української пенсії та розміром зазначеної допомоги;

- 5) послуга з соціального догляду та соціальної реабілітації за місцем проживання цивільній особі України з розладами психічного характеру соціальною службою місцевого самоврядування може бути надана навіть без висновку психіатра про її психічне здоров'я та спеціальні (психіатричні) контріндикації для отримання соціальних послуг;
- 6) *(виключено законом від 30.03.2023 року.);*
- 7) на період часу, що не перевищує трьох місяців після отримання довгострокової візи чи посвідки на проживання, послуги з тривалого соціального догляду та соціальної реабілітації поза чергою (якщо отримання зазначених послуг можливе лише в порядку черги) без висновку лікаря-спеціаліста (висновку психіатра про психічне здоров'я особи та спеціальні (психіатричні) контріндикації та висновку офтальмолога) та документа, що підтверджує інвалідність, надаються на підставі проведеної соціальною службою оцінки індивідуальних потреб цивільної особи України та рішення про необхідність надання послуги;
- 8) додатково до положень пункту 7 цієї частини при наданні послуг в установі довгострокового соціального обслуговування та соціальної реабілітації повнолітнім особам з інвалідністю та психічними розладами, які влаштовані до установи із закладу довгострокового соціального обслуговування України, не проводиться оцінка індивідуальних потреб цивільного мешканця України та визначення рівня догляду і не вимагається рішення соціальної служби про необхідність надання послуги. Надання послуг довгострокового соціального обслуговування та соціальної реабілітації таким особам продовжується до моменту, коли вони зможуть повернутися в Україну для продовження отримання послуг довгострокового соціального обслуговування, але не довше ніж до закінчення терміну дії довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, передбаченої цим Законом;
- 9) на цивільну особу України, яка має право на отримання державної допомоги на дітей, хворих на целіакію, і яка перебуває разом з дитиною в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на проживання, виданою відповідно до вимог, встановлених частиною першою та другою статті 3 цього закону, не поширюється встановлена нормативними актами вимога про те, що особа повинна постійно проживати на території Латвії. Допомога на дітей, хворих на целіакію, цивільній особі України виплачується Державним агентством соціального страхування з дня видачі сімейним лікарем або гастроентерологом письмової довідки із зазначенням діагнозу захворювання — целіакія — та терміну повторного огляду, який не перевищує двох років з моменту видачі довідки, але не довше, ніж до кінця терміну дії довгострокової візи або посвідки на проживання.

(3¹) Соціальна служба органів місцевого самоврядування призначає і виплачує українським цивільним особам одноразову кризову допомогу в розмірі 343 євро на дорослого і 240 євро на кожну дитину.

(3²) Цивільна особа України має право на отримання допомоги на житло, передбаченої пунктом 2 частини першої статті 35 Закону про соціальні послуги та соціальну допомогу, а також для покриття витрат, пов'язаних та узгоджених за користування освітленими, опалюваними приміщеннями, придатними для проживання, тривалого притулку людей та розміщення побутових речей.

(3³) Для отримання соціальної допомоги один із членів домогосподарства цивільної особи України звертається до соціальної служби місцевого самоврядування з заявою, в якій вказує:

- 1) своє ім'я, прізвище та зареєстрований в Реєстрі фізичних осіб персональний код та ім'я, прізвище та зареєстрований в Реєстрі фізичних осіб персональний код осіб, які проживають з ним разом в одному домогосподарстві;
- 2) свою задекларовану та фактичну адресу місця проживання в Латвійській Республіці;
- 3) свій номер телефону та адресу електронної пошти, якщо такі є;
- 4) свій номер рахунку, відкритий в кредитній установі або системі поштових розрахунків Латвійської Республіки.

(4) Цивільне населення України має право на отримання платних послуг охорони здоров'я у тому ж обсязі, що й особи, застраховані у Латвії у межах обов'язкового державного медичного страхування. Крім груп осіб, зазначених у частині другій статті 6 Закону про фінансування охорони здоров'я, цивільна особа України звільняється від співплати пацієнта, за винятком випадку, якщо вона застрахована відповідно до Закону «Про державне соціальне страхування».

(4¹) В аптеці громадянину України видають ліки для лікування хронічних захворювань, крім наркотичних засобів або аналогічних психотропних засобів, що відпускаються за рецептом, виданим в Україні, якщо рецепт написаний розбірливим почерком або за допомогою комп'ютера або інших технічних засобів, що забезпечують ясне та однозначне сприйняття деталей рецепту та тексту, і рецепт не зазнавав коригування. Також ліки відпускаються, якщо термін дії рецепту закінчився не більше 14 днів тому. Рецепти, виписані в Україні, зберігаються в аптеці три роки.

(4²) Цивільне населення України має право на отримання переривання вагітності, що оплачується державою, та пов'язаних з ними медичних послуг в умовах стаціонару або денного стаціонару. Для переривання вагітності не потрібна видана правоохоронним органом довідка та схвалення лікарського консилиуму, та переривання вагітності припустимо раніше, ніж через 72 години після видачі направлення на переривання вагітності.

(5) З метою оперативної підтримки цивільного населення України Державне агентство зайнятості має право організовувати активну зайнятість та профілактичні заходи щодо зниження рівня безробіття не застосовувати встановлений нормативними актами порядок щодо організації та фінансування активної зайнятості та профілактичних заходів щодо скорочення безробіття для відбору виконавців заходів.

(6) Для прийому на роботу цивільних осіб України не потрібна реєстрація вакансії роботодавця у Державному агентстві зайнятості та не застосовується встановлена нормативними актами вимога про працевлаштування іноземців та розмір необхідних фінансових засобів для забезпечення роботодавцем заробітної плати не нижче середньої бруutto-зарплати в Латвійській Республіці у попередньому році.

(7) Цивільна особа України при вступі у трудові правовідносини (крім заходів з працевлаштування під час літніх канікул для осіб, які здобувають освіту в загальноосвітніх, середніх спеціальних або професійних навчальних закладах) має право на отримання одноразової початкової допомоги з праці у розмірі однієї мінімальної місячної заробітної плати, яка не оподатковується прибутковим податком з населення. Для отримання зазначеної допомоги особа подає заяву до Державного агентства зайнятості протягом одного місяця з дня виникнення трудових правовідносин. Початкова допомога з праці не призначається цивільній особі України, яка раніше отримала початкову допомогу з самозайнятості, зазначену у частині чотирнадцятій цієї статті.

(8) Цивільне населення України має право без плати за проїзд та багаж користуватися громадськими транспортними засобами для перевезення пасажирів на пільгових маршрутах регіонального значення при пред'явленні документа, що посвідчує особу, або іншого документа, що підтверджує, що особа є цивільною особою України.

(9) Цивільна особа України має право на безкоштовне відвідування державних музеїв під час пред'явлення документа, що засвідчує особу, або іншого документа, що засвідчує, що він є цивільною особою України.

(9¹) Цивільна особа України має право на безоплатне отримання копій соціально-правової довідки Національного архіву Латвії та пов'язаних з нею документів та, за необхідності, переклад соціально-правової довідки російською мовою, при пред'явленні документа, що засвідчує особу, або іншого документа, що засвідчує, що особа є цивільною особою України.

(10) Цивільне населення України є групою ризику соціальної ізоляції у розумінні Закону про соціальне підприємництво.

(11) Цивільний мешканець України має право на отримання допомоги при народженні дитини, передбаченої Законом про державну соціальну допомогу, якщо дитина народилася в Латвійській Республіці після 24 лютого 2022 року, а також допомоги по догляду за дитиною та сімейної державної допомоги, якщо він проживає з дитиною в Латвійській Республіці і не є екстремним опікуном дитини. Допомога по догляду за дитиною та сімейна державна допомога виплачуються Державною агенцією соціального страхування протягом строку дії довгострокової візи або посвідки на проживання заявника на отримання допомоги та дитини, починаючи з дня набрання чинності цим Законом. Допомога по догляду за дитиною, яка народилася в Латвії і на момент звернення за допомогою ще не отримала передбачену цим законом довгострокову візу або посвідку на тимчасове проживання, виплачується протягом терміну дії довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, починаючи з дня народження дитини. Екстремний опікун може отримати допомогу при народженні дитини, якщо екстремне опікунство встановлено до досягнення дитиною однорічного віку і допомога ще не була виплачена іншій особі. Цивільне населення України не підпадає під дію частин 1² та другої статті 4 Закону «Про державну соціальну допомогу».

(12) Державне рухоме майно та рухоме майно самоврядування, яке, відповідно до цього Закону необхідне для забезпечення підтримки цивільного населення України, може бути передано іншій державній установі або органу місцевого самоврядування за актом приймання - передачі (із зазначенням найменування, кількості та балансової вартості майна), без застосування встановленого нормативними актами порядку відчуження майна публічної особи.

(13) Цивільній особі України, яка досягла віку, необхідного для призначення пенсії за віком, визначеного законом «Про державні пенсії», але яка не має права на пенсію за віком у Латвійській Республіці та перебуває в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на проживання, виданою відповідно до вимог, викладених у частині першій та другій статті З цього закону, призначається державна допомога з соціального забезпечення, передбачена особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 13 Закону про державні соціальні допомоги, якщо цивільна особа України перебувала в Латвійській Республіці не менше трьох місяців з дня видачі зазначеної довгострокової візи або посвідки на проживання. Державне агентство соціального страхування виплачує цивільній особі України державну допомогу з соціального забезпечення протягом строку дії довгострокової візи або посвідки на проживання. Зазначена допомога виплачується авансовим платежем доти, доки Державне агентство соціального страхування відповідно до угоди між Латвійською Республікою та Україною про співробітництво у сфері соціального забезпечення не отримає від компетентної установи України інформацію про призначену та отриману в Україні пенсію та її розмір, необхідну для виплати державної допомоги з соціального забезпечення Латвії. Після сплати авансового платежу переплата з цивільного населення України не стягується, і на них не поширюється частина 1² та друга та пункт 1 частини п'ятої статті 4 Закону про державні соціальні допомоги.

(14) Цивільна особа України, яка після 24 лютого 2022 року у визначеному нормативними актами порядку зареєструвалася в реєстрі платників податків Служби державних доходів як самозайнята особа, має право на отримання одноразової допомоги для започаткування самозайнятості у розмірі однієї мінімальної місячної заробітної плати. Для отримання зазначеної допомоги особа протягом одного місяця після реєстрації в Службі державних доходів або з дня набрання чинності цією частиною подає заяву до Державного агентства зайнятості, якщо вона зареєструвалася як самозайнята особа в Службі державних доходів до дня набрання чинності цією частиною. Зазначена допомога не призначається цивільній особі України, яка раніше вже отримала початкову допомогу з праці, зазначену у частині сьомій статті 7 цього закону. Якщо цивільна особа України одночасно має право на отримання визначеної частиною сьомою статті 7 цього закону початкової допомоги з праці та визначеної цією частиною початкової допомоги з самозайнятості, їй надається одна з цих допомог. Початкова допомога з самозайнятості не враховується при визначенні доходу від господарської діяльності, що оподатковується прибутковим податком з населення, та обчисленні об'єкта загальнообов'язкового державного соціального страхування.

(15) Цивільний мешканець України має право безоплатно відвідувати курси вивчення латиської мови, культурно-ознайомчі курси та заходи, що сприяють співпраці між цивільним населенням України та суспільством Латвії.

(Зі змінами та доповненнями, що внесені законом від 10.03.2022 року, 24.03.2022 року, 07.04.2022 року, 21.04.2022 року, 19.05.2022 року, 16.06.2022 року, 14.07.2022 року, 22.09.2022 року, 08.12.2022 року, 30.03.2023 року, 01.06.2023 року, і 23.11.2023 року, який набрав чинності 23.11.2023 року.)

Стаття 7¹. Відшкодування за розміщення цивільного населення України

(1) Фізична або юридична особа, яка безкоштовно розміщує одного або кількох цивільних осіб України у власному житлі (далі — розміщувач), має право на отримання відшкодування додаткових витрат, пов'язаних з розміщенням. Розміщувач має право на отримання відшкодування у розмірі 100 євро на місяць за першу розміщену особу та 50 євро на місяць за кожну наступну розміщену особу, але не більше 300 євро на місяць за розміщених в одному житлі осіб та не довше, ніж на 120 днів. Відшкодування розміщувач може отримати незалежно від того, чи проживає він сам у цьому житлі.

(1¹) Відшкодування витрат на розміщення для проживання цивільних мешканців України є тимчасовим заходом підтримки, який має бути реалізований не пізніше 31 грудня 2024 року.

(1²) Постачальник послуг з розміщення для проживання має право на відшкодування також за період розміщення, що перевищує 120 днів, зазначених у частині першій цієї статті, але не довше ніж до 31 грудня 2024 року, якщо особа, яка підлягає розміщенню на проживання, на момент подання заяви, зазначеної в частині другої цієї статті:

1) *(виключено Законом з 08.12.2022 року);*

2) особа з інвалідністю;

3) забезпечує догляд за особою, зазначеною у пункті 2 цієї частини;

4) має пенсійний вік відповідно до пенсійного віку, встановленого в Латвії;

5) здобуває в Латвії освіту за денною формою навчання у дошкільному закладі, закладі початкової освіти, загальної середньої освіти або середньої професійної освіти або переходить на навчання за наступним рівнем освіти, отримує освіту у вищому навчальному закладі або продовжує здобувати освіту в Україні за віддаленою формою навчання або дистанційно у закладі початкової освіти, загальної середньої освіти або середньої професійної освіти;

6) є жінкою, яка стала на облік по вагітності;

7) є одним з батьків дитини або надзвичайним опікуном, який здійснює догляд за дитиною до досягнення нею двох років;

8) забезпечує догляд та нагляд за дитиною дошкільного віку та дитина не має можливості відвідувати дошкільний навчальний заклад;

9) є дитиною дошкільного віку, яка не має можливості відвідувати дошкільний навчальний заклад

(1³) Для отримання відшкодування за період розміщення, що перевищує зазначений у частині першій цієї статті період в 120 днів, розміщувач або його уповноважена ним особа подає нову заяву в порядку, визначеному частиною другою цієї статті, та додатково прикладає документи, що підтверджують відповідність розміщуваної цивільної особи України одній із груп осіб, зазначених у частині 12 цієї статті.

(2) Для отримання відшкодування розміщувач або його уповноважена особа подає заяву на отримання відшкодування (далі — заява на відшкодування) до місцевого самоврядування, на адміністративній території якого знаходиться житло. Заява подається протягом 14 днів з дня розміщення в житлі цивільної особи України і повинна містити щонайменше такі відомості:

1) прізвище, ім'я, персональний код заявника (для фізичної особи) або назву та реєстраційний номер (для юридичної особи), контактну інформацію, номер рахунку, відкритий в кредитній установі або системі поштових розрахунків, на який підлягає зарахуванню відшкодування;

2) адреса житла, передбачуваний період розміщення для проживання, до 120 днів, але не довше ніж до 31 грудня 2024 року;

3) документ, що посвідчує право власності на житло;

4) прізвище, ім'я та персональний код кожної розміщеної цивільної особи України;

5) підтвердження того, що житло є освітленим та опалюваним приміщенням, придатним для проживання, тривалого притулку людей та розміщення побутових речей, і перебування в ньому не становить загрози безпеці та здоров'ю людей.

(2¹) Якщо заява на відшкодування подається у зв'язку з розміщенням на проживання таких раніше розміщених мешканців України після закінчення першого періоду розміщення (до 120 днів), які належать до однієї з груп осіб, зазначених у пункті 1² цієї статті, новий період розміщення на проживання починається з першого дня, наступного за останнім днем попереднього періоду розміщення, і період розміщення на проживання не може тривати довше, ніж до 31 грудня 2024 року.

(3) Після отримання заяви на відшкодування місцеве самоврядування приймає рішення про надання розміщувачу відшкодування або про відмову в його наданні. Місцеве самоврядування зараховує відшкодування розміщувачу за черговий місяць пропорційно фактичній кількості днів розміщення до десятого числа наступного місяця на номер рахунку, відкритий в кредитній установі або системі поштових розрахунків, вказаний розміщувачем. Період розміщення цивільної особи України, за який розміщувач має право на отримання відшкодування, фіксується відповідно до дати розміщення цивільної особи України, зазначеної в заяві на відшкодування розміщувача, але не раніше, ніж з 1 травня 2022 року.

(4) Якщо розміщення цивільного населення України у житлі припиняється до закінчення періоду, зазначеного в пункті 2 частини другої цієї статті, розміщувач зобов'язаний письмово повідомити про це місцеве самоврядування не пізніше, як протягом п'яти робочих днів.

(5) Місцеве самоврядування відмовляє у наданні відшкодування розміщувачу, якщо під час розгляду заяви на відшкодування воно виявить один з таких фактів:

1) цивільна особа України, за розміщення якої розміщувач подав заяву на отримання відшкодування, одночасно отримує первинну підтримку, зазначену у статті 12 цього закону;

2) цивільна особа України, за розміщення якої заявник подав заяву на отримання відшкодування, отримує передбачену Законом про соціальні послуги та соціальну допомогу допомогу на житло за період, зазначений в пункті 2 частини другої цього закону;

3) цивільна особа України, за розміщення якої розміщувач подав заяву на отримання відшкодування, одночасно уже розміщена у житлі фізичної або юридичної особи, за що вона отримує відшкодування згідно з цією статтею.

(6) Місцеве самоврядування приймає рішення про припинення виплати наданого розміщувачу відшкодування, якщо воно констатувало, що житло, в якому розміщується цивільна особа України, не відповідає ознакам, зазначеним у пункті 5 частини другої цього закону, або перебування в ньому становить загрозу безпеці та здоров'ю людей.

(7) Відшкодування розміщувачу:

1) прирівнюється до відшкодування, зазначеного в пункті 16 статті 9 «Закону про прибутковий податок з населення», яке не включається до річного оподаткованого доходу та не підлягає оподаткуванню прибутковим податком з населення.

2) не може бути об'єктом, з якого здійснюються утримання та стягується заборгованість;

3) не додається до фактичних доходів, за рахунок яких покриваються вимоги кредиторів під час виконання плану погашення зобов'язань фізичної особи в рамках процесу про неплатоспроможність;

4) не враховуються в доходи при оцінці матеріального становища домогосподарства розміщувача для призначення соціальної допомоги та статусу нужденного або малозабезпеченого домогосподарства.

(8) Протягом одного року після виплати відшкодування за розміщення місцеве самоврядування може вирішити повернути його в повному обсязі, якщо воно констатує, що розміщувач надав неправдиву інформацію.

(У редакції закону від 12.05.2022, зі змінами, внесеними законом від 26.05.2022, 16.06.2022, 14.07.2022, 08.12.2022, 30.03.2023, 01.06.2023, та 23.11.2023 який вступає в силу 30.11.2023.)

Стаття 7². Встановлення інвалідності та заходи підтримки щодо зменшення наслідків інвалідності

(1) Цивільні мешканці України мають таке ж право на експертизу інвалідності, яке передбачено для громадян Латвії та негромадян Латвії в Законі про інвалідність, а також на підтримку заходів з полегшення наслідків інвалідності відповідно до нормативних актів Латвійської Республіки, якщо особа перебуває в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на тимчасове проживання, виданими у порядку, встановленому цим Законом, якщо в цьому Законі не передбачено інше. Інвалідність цивільного мешканця України встановлюється на строк, що не перевищує строку дії довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, виданих в порядку, встановленому цим Законом.

(2) Для цілей первинної експертизи інвалідності, українська цивільна особа повинна:

1) якій в Україні встановлено інвалідність і яка має медичні документи, що підтверджують розлади її здоров'я, ступінь їх тяжкості та вплив на функціональні можливості, подати до Державної лікарської комісії з питань експертизи стану здоров'я та працездатності (далі — Державна комісія) зазначені медичні документи, заяву, в якій вказує відомості про себе (ім'я, прізвище, персональний код, адресу місця проживання в Латвії, спосіб зв'язку та бажаний спосіб отримання рішення), інформацію про свого сімейного лікаря в Латвії (ім'я, прізвище, місце знаходження практики, номер телефону), самооцінку функціональних здібностей, яка передбачена нормативними актами щодо встановлення прогнозованої інвалідності, інвалідності та втрати працездатності та видачі документа, що підтверджує інвалідність, якщо експертиза інвалідності проводиться цивільній особі України віком від 18 років, а також інші документи, які цивільна особа України вважає необхідними для проведення експертизи інвалідності. До документів, що подаються, можна додати копію довгострокової візи або посвідки на проживання, виданої цивільній особі України;

2) яка не має медичних документів, що підтверджують ступінь тяжкості розладу її здоров'я та вплив на функціональні здібності, подає до Державної комісії документи відповідно до нормативних актів щодо встановлення прогнозованої інвалідності, інвалідності та втрати працездатності та видачі документа, що підтверджує інвалідність. До документів, що подаються, можна додати копію довгострокової візи або посвідки на проживання, виданої цивільній особі України.

(2¹) Для повторної експертизи інвалідності цивільна особа України подає до Державної комісії документи відповідно до нормативно-правових актів з питань визначення прогнозованої інвалідності, інвалідності та втрати працездатності і видачі документа, що посвідчує інвалідність. До документів можна додати копію довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, виданих цивільній особі України.

(3) Якщо зазначена у другій частині цієї статті заява за цивільну особу України подається його законним представником, у заяві вказується вид та підстава представництва, а також дані представника (ім'я, прізвище, персональний код, адреса місця проживання в Латвії, номер телефону або адреса електронної пошти). До заяви додається копія документа, що посвідчує право на представництво.

(4) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(5) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(6) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(7) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(8) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(9) Цивільна особа України, якій встановлено інвалідність відповідно до частини першої цієї статті і яка проживає в Латвійській Республіці на підставі дійсної довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, виданих в порядку, встановленому цим Законом, має право на надбавку до сімейної державної допомоги на дитину з інвалідністю, встановленої Законом про державну соціальну допомогу, надбавку на догляд за дитиною з інвалідністю, надбавку на особу з інвалідністю, яка потребує догляду. Державна агенція соціального страхування виплачує зазначену допомогу цивільній особі України або її законному представнику протягом періоду непрацездатності, встановленої в Латвії, без застосування до неї статті 4 частин 1.² та другої Закону «Про державну соціальну допомогу».

(10) *(Вилучено законом від 30.03.2023 року.)*

(11) Цивільний мешканець України, якому встановлено інвалідність відповідно до частини першої цієї статті і який перебуває в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на тимчасове проживання, виданими у порядку, встановленому цим Законом, має право на державну соціальну допомогу, встановлену для осіб, зазначених у пункті 2 частини першої статті 13 Закону «Про державну соціальну допомогу», якщо він перебуває в Латвійській Республіці щонайменше три місяці з дня видачі зазначеної довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання. Державна агенція соціального страхування виплачує допомогу з державного соціального страхування Латвії цивільному мешканцю України, якого визнано інвалідом відповідно до частини першої цієї статті, або його законному представнику до закінчення терміну інвалідності, встановленого в Латвії. Зазначена допомога виплачується авансом до того часу, поки Державна агенція соціального страхування відповідно до Угоди про співробітництво в галузі соціального забезпечення між Латвійською Республікою та Україною не отримає від компетентної установи України інформацію про призначену та отриману в Україні пенсію та її розмір, необхідну для виплати державної допомоги Латвії з соціального забезпечення. Після сплати авансового внеску переплата з громадянина України не стягується, а також до нього не поширюється дія Закону про державну соціальну допомогупункту 1 частини п'ятої та 1² і другої частини статті 4.

(12) На цивільне населення України не поширюються умови пункту 4 частини четвертої статті б закону «Про державне соціальне страхування».

(В редакції закону від 19.05.2022 року зі змінами та доповненнями, що внесені законом від 30.03.2023 року, який набрав чинності

Стаття 7³. Призначення та виплата пенсій згідно з угодою між Латвійською Республікою та Україною про співробітництво у сфері соціального забезпечення

(1) Цивільна особа України, яка перебуває в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на проживання, виданою відповідно до вимог, викладених у частині першій та другій статті 3 цього закону, згідно зі статтею 5 угоди між Латвійською Республікою та Україною про співробітництво у сфері соціального забезпечення має право вибору отримання виплати призначеної в Україні пенсії в Латвійській Республіці через Агентство державного соціального страхування.

(2) Під час оцінки того, яке саме право має цивільна особа України, яка перебуває в Латвійській Республіці з дійсною довгостроковою візою або посвідкою на проживання, виданою відповідно до вимог, викладених у частині першій та другій статті 3 цього закону, зокрема, право на пенсію за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника або вислугу років відповідно до закону «Про державні пенсії», при визначенні страхового стажу, із застосуванням частини третьої статті 16 угоди між Латвійською Республікою та Україною про співробітництво у сфері соціального забезпечення, враховується країна місця проживання цивільної особи України до 24 лютого 2022 року.

(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)

Стаття 8. Фінансування підтримки

(1) Заходи з надання підтримки цивільним мешканцям України фінансуються насамперед за рахунок коштів бюджету країни та бюджетів місцевого самоврядування, що виділяються установам, які фінансуються з бюджету. Кабінет Міністрів може за обґрунтованим зверненням міністерств прийняти рішення про виділення фінансування за бюджетним рядком «74. Кошти, що перерозподіляються в процесі виконання державного бюджету на черговий рік», в межах окремої програми, запланованої для надання підтримки, передбаченої цим Законом,

(2) Міністр фінансів має право вносити зміни до асигнувань, у тому числі скорочення або перерозподіл асигнувань між міністерствами та іншими центральними державними установами на надання підтримки цивільному населенню України, якщо прийнято відповідне рішення Кабінету Міністрів та Бюджетно-фінансова (податкова) комісія Сейму розглянула його протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної інформації та не заперечувала проти нього, а також перерозподіляти асигнування міністерству або іншій центральній державній установі в межах встановлених законом асигнувань між програмами, підпрограмами та кодами витрат за економічними категоріями.

(3) Для забезпечення надання допомоги, зазначеної в цьому законі, Міністр фінансів має право збільшити асигнування, зазначені в законі «Про державний бюджет на 2022 рік» у програмі 02.00.00 «Кошти на непередбачені витрати» бюджетного відділу «74. Перерозподіл у процесі виконання державного бюджету» та розширити допустимі межі дій уряду щодо виконання державних зобов'язань, якщо прийнято відповідне рішення Кабінету Міністрів та Бюджетно-фінансова (податкова) комісія Сейму розглянула його протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної інформації та не заперечувала проти нього.

(4) Кабінет Міністрів за поданням профільного міністерства приймає рішення про виділення фінансування за бюджетним рядком «74. Кошти, що перерозподіляються в процесі виконання державного бюджету на черговий рік», в межах окремої програми, запланованої для надання підтримки, передбаченої частиною п'ятнадцятою статті 7 цього Закону.

(3 поправкими, внесеними до закону від 08.12.2022., що вступає в силу 13.12.2022.)

Стаття 8¹. Застосування податку на додану вартість

Ставка податку на додану вартість 0 відсотків застосовується до такого постачання товарів, у межах якого платник податку на додану вартість реєструється на підставі договору, що взаємно укладеного договору, або акта приймання-передачі товарів, або на підставі іншого документа, що засвідчує правочин, товар безоплатно передається організації суспільної користі, яка:

1) ці товари вивозить з території Європейського Союзу в рамках гуманітарної допомоги та благодійності з метою надання спільної підтримки суспільства України;

2) ці товари доставляються органу, визнаному іншою державою-членом Європейського Союзу, який передає їх як гуманітарну допомогу чи пожертви населенню України.

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022. Стаття застосовується з 24.02.2022. Див. пункт 2 Перехідних положень)

Стаття 8². Надання загальної підтримки суспільству України через міжнародні фінансові органи або органи Європейського Союзу

Держава може надавати загальну підтримку суспільству України через міжнародні фінансові органи або органи Європейського Союзу, у тому числі надавати їм поруки, позики або гранти. Міністр фінансів від імені Латвійської Республіки підписує договори про надання позики, поруки або гранту з міжнародними фінансовими органами або органами Європейського Союзу для підтримки суспільства України та видає відповідну позику або поруку чи здійснює грантові внески та збільшує загальний обсяг збільшення позики, визначений Законом про державний бюджет на черговий рік, або розмір боргових зобов'язань за гарантіями, наданими від імені держави, що відносяться до державного бюджету, у разі послідовного виконання наступних умов, зазначених у цій статті:

1) прийнято відповідне рішення Кабінету Міністрів про видачу гарантій або позик чи здійснення грантових внесків і Кабінет Міністрів підтримав проект відповідного договору про надання позики, поруки або гранту;

2) Бюджетно-фінансова (податкова) комісія Сейму протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної інформації розглянула та підтримала рішення Кабінету Міністрів про видачу гарантій або позик чи здійснення грантових внесків.

(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)

Стаття 8³. Особливі правила застосування прибуткового податку з населення до цивільного населення України

(1) Цивільна особа України, яка є нерезидентом для цілей застосування закону «Про прибутковий податок з населення» (далі у цій статті — цивільна особа України—нерезидент), має право на застосування неоподаткованого прибутковим податком з населення мінімуму у розмірі 250 євро на місяць.

(2) Цивільна особа України—нерезидент має право на застосування пільги з прибуткового податку з населення за особу, яка знаходиться на утриманні — неповнолітню дитину (далі у цій статті — пільга за неповнолітню дитину), яка перебуває в Латвійській Республіці. Пільга застосовується для одного з батьків або надзвичайного опікуна неповнолітньої дитини в розмірі, встановленому нормативними актами, що регулюють прибутковий податок з населення.

(3) Неоподатковуваний мінімум та пільга за неповнолітню дитину застосовуються роботодавцем до цивільної особи України—нерезидента, який є платником податку із заробітної плати.

(4) Для цивільної особи України—нерезидента, якщо вона протягом року таксації в Латвійській Республіці отримувала тільки доходи від оплачуваної праці, прибутковий податок з населення, розрахований та утриманий за місцем його виплати, є остаточним, їй не проводиться перерахунок розміру прибуткового податку з населення за невикористану частину неоподаткованого мінімуму та пільги за неповнолітню дитину, а також у зв'язку зі ставками, визначеними частиною другою та третьою статті 15 закону «Про прибутковий податок з населення», та автоматичне повернення переплаченого прибуткового податку з населення. Цивільна особа України—нерезидент подає річну декларацію про доходи, якщо вона отримує доходи, зазначені у частині третій та пункті 1 частини четвертої статті 20 закону «Про прибутковий податок з населення».

(5) Роботодавець за допомогою Системи електронного декларування Служби державних доходів має право вимагати від Служби державних доходів довідку про те, чи має право його працівник, який є цивільною особою України—нерезидентом, у цього роботодавця на застосування неоподаткованого мінімуму та пільги за неповнолітню дитину. Довідка Служби державних доходів про право відповідного роботодавця на застосування неоподаткованого мінімуму та пільги за неповнолітню дитину до цивільної особи України—нерезидента, прирівнюється до книжки податку на заробітну плату.

(6) Роботодавець, який, згідно з довідкою Служби державних доходів, має право на застосування неоподаткованого мінімуму та пільги за неповнолітню дитину до доходу від оплачуваної праці цивільної особи України—нерезидента, отриманого в Латвійській Республіці, за місцем виплати доходу застосовує ставки прибуткового податку з населення, визначені частиною третьою статті 15 закону «Про прибутковий податок з населення», перед обчисленням податку в порядку, визначеному законом «Про прибутковий податок з населення», вираховуючи з доходу виправдані витрати, що застосовуються до нерезидента згідно з пунктом 1 та 1¹ частини першої статті 10 закону «Про прибутковий податок з населення», визначений частиною першою цієї статті неоподатковуваний прибутковим податком з населення мінімум та визначену частиною другою цієї статті пільгу за неповнолітню дитину.

(7) Цивільній особі України—нерезиденту, яка отримувала доходи від оплачуваної праці протягом року таксації та яка, крім того, зареєструвала господарську діяльність у Латвійській Республіці, місячний неоподатковуваний мінімум, зазначений у частині першій цієї статті, та пільга за неповнолітню дитину в першу чергу застосовуються роботодавцем, а на підставі річної декларації про доходи неоподатковуваний мінімум та пільга за неповнолітню дитину розраховуються та застосовуються лише за період реєстрації господарської діяльності або період, за який отримано інший дохід, що оподатковується за прогресивною ставкою податку, за винятком періоду трудових відносин.

(8) Роботодавець у порядку та строки, визначені законом «Про прибутковий податок з населення», подає до Служби державних доходів також повідомлення про доходи цивільної особи України—нерезидента, що містить інформацію, яка вказується у повідомленні про виплачені суми фізичній особі, яке подається про резидента. Служба державних доходів вносить необхідні зміни до переліку кодів, що використовуються у зазначеному повідомленні, та оприлюднює його на своєму веб-сайті не пізніше, як протягом п'яти робочих днів з дня набрання чинності цією статтею.

(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)

Стаття 8⁴. Особливі правила застосування прибуткового податку з населення

Фізична особа, яка отримує доходи від надання в оренду власного нерухомого майна цивільній особі України та яка не зареєструвалася в Службі державних доходів як суб'єкт господарської діяльності відповідно до частини дванадцятої статті 11 закону «Про прибутковий податок з населення» звільняється від обов'язку сплати прибуткового податку з населення з отриманих доходів. Звільнення від обов'язку сплати прибуткового податку з населення діє на час дії договору оренди житла, укладеного з цивільною особою України, але не довше, ніж до 31 грудня 2022 року.

(У редакції закону від 22.09.2022, який вступає в силу 24.09.2022)

Стаття 8⁵. Використання коштів, отриманих від відчуження державного нерухомого майна за адресою: вулиця Маріяс, 7, м. Рига

Фінансування, що відповідає сумі, зарахованій до доходів Державного бюджету за рахунок коштів, отриманих від відчуження нерухомого майна, визначеного Законом «Про відчуження об'єктів нерухомого майна, необхідного для відвернення загроз національній безпеці», спрямовується на загальну підтримку суспільства України за статтею бюджету «74. Кошти, що підлягають перерозподілу в процесі виконання річного державного бюджету» в окремій програмі запланованого фінансування, якщо відповідне рішення Кабінету Міністрів прийнято і Комісія з питань бюджету та фінансів (податків) Сейму розглянула його протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної інформації і не висловила заперечень.

(у редакції Закону від 30.05.2024 року, який набирає чинності 06.06.2024 року)

Стаття 9. Виняток щодо державних закупівель

Для надання підтримки, зазначеної в цьому Законі, цивільному населенню України у розумінні Закону про державні закупівлі та Закону про державні закупівлі вправі здійснювати закупівлі без застосування правових норм, що регулюють відповідну сферу закупівель, а також вносити зміни до відповідних договорів, укладених із постачальниками, в обсязі, об'єктивно необхідному для надання підтримки цивільному населенню України. З метою забезпечення ефективного використання коштів замовника шляхом організації підтримки, передбаченої цим Законом, проводиться дослідження цін.

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

Стаття 10. Права на безкоштовне розповсюдження телебачення

(1) Національна рада з питань електронних засобів масової інформації має право на власний розсуд включати до мережі, в якій наземними передавачами розповсюджуються безкоштовні телепрограми, іноземну телепрограму, яка базується на звуковій доріжці

українською мовою. В цьому випадку не застосовується вимога конкурсного відбору, викладена в Законі «Про електронні засоби масової інформації», стаття 61, частина друга.

(2) Постачальники послуг з поширення телевізійних програм не зобов'язані включати програму, зазначену в частині першій цієї статті, до списку своїх програм, що ретранслюються.

(3) До згаданої у частині першій цієї статті програми не застосовуються положення Закону про електронні засоби масової інформації щодо надання обов'язкових субтитрів.

(4) Технічне розповсюдження програми в мережі, де безкоштовні телевізійні програми поширюються наземними передавачами, забезпечує Державне акціонерне товариство «Латвійський державний центр радіо та телебачення». Умови розповсюдження узгоджуються Національною радою з електронних засобів масової інформації, Державно-акціонерним товариством «Латвійський державний центр радіо та телебачення» та власником або законним представником програми за взаємною згодою.

(5) Зазначений у частині четвертій цієї статті захід фінансується у порядку, встановленому частиною другою статті 8 цього закону. *(З поправками, внесеними до закону від 10.03.2022. та 08.12.2022, що вступає в силу 13.12.2022.)*

Стаття 10¹. Передача новинних та інформаційно-аналітичних програм або їх частин у безкоштовне користування іншим електронним засобам масової інформації та адаптація контенту мовами національних меншин

(Втратила силу з 01.07.2023. Див. пункт 19 Перехідних положень)

Стаття 11. Право публічних утворень на пожертвування

(1) Транспортні засоби, що належать державі, можуть бути безоплатно передані (пожертвовані) у власність Уряду України — для загальної підтримки українського суспільства. Рішення про передачу транспортних засобів, що належать державі, у кожному конкретному випадку приймає Кабінет Міністрів відповідно до положень про порядок безоплатної передачі об'єктів рухомого майна, що перебувають у державній власності, іноземним державам та міжурядовим організаціям.

(1¹) Право держави на накладення штрафів за порушення законодавства про боротьбу з відмиванням грошей і тероризмом та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та їх стягнення з активів, з яких має здійснюватися сплата зазначених штрафів і які розташовані в Україні, може бути передано уряду України — для загальної підтримки суспільства України. Рішення про передачу прав, зазначених у цьому розділі, уряду України, в кожному конкретному випадку окремо приймає Кабінет Міністрів.

(2) Муніципалітет на підставі рішення ради має право жертвувати кошти чи майно для спільної підтримки суспільства України. Інше похідне публічне утворення може передавати державне рухоме майно, що перебуває у його управлінні, безоплатно (пожертвувати) для загальної підтримки українського суспільства на підставі рішення Кабінету Міністрів, прийнятого в кожному конкретному випадку окремо.

(3) Державне рухоме майно, що перебуває в управлінні Сейму, може бути безоплатно передане (пожертвоване) для загальної підтримки українського суспільства на підставі рішення, прийнятого в кожному конкретному випадку згідно з правилами розпорядження Сейму господарством Сейму.

(З змінами, внесеними згідно із Законом від 16.02.2023, 23.11.2023 та 30.05.2024, який набирає чинності з 06.06.2024.)

Стаття 11¹. Право юридичних осіб на пожертвування

(1) Товариства та фонди мають право жертвувати кошти або майно для спільної підтримки українського суспільства поза метою, визначеною у статуті.

(2) Товариства та фонди при прийомі пожертвувань та подарунків від фізичних та юридичних осіб для загальної підтримки суспільства України мають право не вказувати ідентифікаційні дані про жертводавців та дарувальників у розділі «Звіт про пожертвування та дари».

(3) Товариство капіталу публічної особи, товариство капіталу, в якому частка публічної особи у статутному капіталі окремо або загалом перевищує 50 відсотків, а також товариство капіталу, в якому частка капіталу однієї чи кількох публічних осіб окремо або в сукупності перевищує 50 відсотків (надалі також - суспільство капіталу), має право жертвувати фінансові кошти чи майно для спільної підтримки суспільства України.

(4) Товариство капіталу може спрямувати не більше 20 відсотків суми прибутку попереднього звітного року, зменшеного на субсидії з державного бюджету, отриману суспільством капіталу у відповідному звітному році, на пом'якшення наслідків кризи, спричиненої COVID-19. Подарунки (пожертви) на загальну підтримку суспільства України, у тому числі подарунки (пожертви), зазначені у пункті 1 частини другої статті 10 Закону про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи, не повинні перевищувати суму, зазначену у частині першій статті 11 Закону про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи.

(4¹) Обмеження розміру пожертви, визначеного частиною четвертою цієї статті, не застосовується у випадках, коли юридична особа жертвує ліки з метою негайного надання допомоги Україні та про це прийнято відповідне рішення Кабінету Міністрів. До суми пожертви не можуть застосовуватися пільги з податку на прибуток підприємств для осіб, які жертвують, а також не потрібно коригувати на це базу оподаткування податком на прибуток підприємств.

(5) Дозвіл міністра фінансів зазначений у пунктах 1 та 3 частини третьої статті 11 Закону про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи не потрібен, якщо товариство капіталу, зазначене у цих пунктах, жертвує (дарує) фінансові кошти або майно для спільної підтримки суспільства України.

(6) Якщо сума індивідуального дару (пожертвування) для загальної підтримки суспільства України не перевищує 1500 євро, рішення про її надання приймається правлінням відповідного товариства капіталу за згодою наглядової ради, якщо такою було створено у товаристві капіталу.

(7) Якщо сума індивідуального дару (пожертвування) на загальну підтримку суспільства України перевищує 1500 євро або загальна сума подарунків (пожертв), зроблених на загальну підтримку суспільства України протягом календарного року на одного отримувача

подарунка (пожертвування) перевищує 1500 євро, дару (пожертвування) може бути наданий правлінням відповідного товариства капіталу за згодою власника часток капіталу публічної особи та наглядової ради, якщо такою було створено у товаристві капіталу.

(8) Товариство капіталу зобов'язане дотримуватися обмежень, встановлених Законом про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи, тією мірою, якою встановлено цим законом, якщо не встановлено не інше. До здійснення пожертвування правління та рада товариства капіталу, якщо такою було створено у товаристві капіталу, оцінюють відповідність дару (пожертвування) цілям цього закону та вимогам Закону про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи. Правління та рада товариства капіталу, якщо вони були створені у товаристві капіталу, діють як розсудливий та сумлінний власник, несуть відповідальність за відповідність свого рішення вимогам правових актів, а також за контроль за виконанням цього рішення. Правління і рада товариства капіталу, якщо такою було створено у товаристві капіталу, зобов'язані забезпечити відповідність використання дару (пожертвування) вимогам обов'язкових нормативних актів протягом усього терміну дії договору дару (пожертвування).

(9) Після вчинення згаданого в частині сьомій цієї статті дару (пожертвування) товариство капіталу протягом 10 робочих днів інформує Міністерство фінансів про зроблений дар (пожертвування), вказавши його суму та одержувача.

(У редакції закону від 10.03.2022, зі змінами, внесеними законом від 16.06.2022, який вступає в силу 23.06.2022)

Стаття 11². Право товариств капіталу самоврядувать дарувати майно

(1) Товариство капіталу місцевого самоврядування або товариство капіталу, у якому частка місцевого самоврядування у статутному капіталі перевищує 50 відсотків, або товариство капіталу, у якому частка товариства капіталу відповідного самоврядування у статутному капіталі перевищує 50 відсотків, може дарувати (жертвувати) на загальну підтримку суспільства України майно, балансова вартість якого становить нуль євро та яке не є необхідним для господарської діяльності такого товариства капіталу. Таке товариство капіталу має право покривати всі витрати, пов'язані з транспортуванням цього рухомого майна.

(2) Якщо згадане у частині першій цієї статті товариство капіталу дарує згадане у частині першій цієї статті майно, то такий дар (пожертва) не поширюється положення цього Закону і Закону про запобігання розтраті державних коштів та майна публічної особи щодо дару (пожертвування).

(3) У згаданому у частині другій цієї статті випадку рішення про надання дару (пожертви) приймає виконавчий орган згаданого у частині першій цієї статті товариства капіталу, якщо отримано згоду власника часток капіталу, що належать похідній публічній особі.

(4) Правління та рада згаданого у частині першій цієї статті товариства капіталу, якщо такі засновані у товаристві капіталу, діють як розсудливий та сумлінний власник, несуть відповідальність за відповідність прийнятого ними рішення вимогам правових актів, а також здійснюють контроль за виконанням цього рішення. Правління і рада згаданого у частині першій цієї статті товариства капіталу, якщо такі засновані у товаристві капіталу, зобов'язані у час дії договору дарування (пожертвування) забезпечити, щоб використання дару (пожертвування) відповідало вимогам всіх обов'язкових нормативних актів.

(5) Згадане у частині першій цієї статті товариство капіталу може направити на дар (пожертвування) на загальну підтримку суспільства України не більше 20 відсотків суми прибутку попереднього звітного року, зменшену на субсидію з державного бюджету, отриману товариством капіталу у відповідному звітному році на пом'якшення наслідків кризи, спричиненої Covid-19

(У редакції закону від 07.04.2022, зі змінами, внесеними законом від 22.09.2022, який вступає в силу 24.09.2022)

Стаття 11³. Право Банку Латвії на пожертвування

(1) Банк Латвії має право на підставі рішення ради Банку Латвії передати (пожертвувати) частину доходу (фінансових коштів), отриманого в результаті продажу випущених Банком Латвії колекційних євро-монет з тематикою України та пам'ятних євро-монет в сувенірній упаковці, для загальної підтримки суспільства України.

(2) З доходу (фінансових коштів), отриманого від продажу євро-монет, зазначених у частині першій цієї статті, Банк Латвії може виділити на дарування (пожертву) не більше частини доходу, що перевищує прямі витрати, пов'язані з виготовленням конкретних монет.

(3) Банк Латвії зобов'язаний дотримуватися обмежень, встановлених Законом про запобігання розтраті фінансових коштів та майна публічної особи, якщо цим законом не передбачено інше. Перш ніж зробити подарунок (пожертву), рада Банку Латвії оцінює його відповідність цілям цього закону та вимогам Закону про запобігання розтраті фінансових коштів та майна публічної особи. Рада Банку Латвії діє як порядний та дбайливий господар та несе відповідальність за відповідність прийнятого ним рішення вимогам правових актів, а також за контроль за виконанням цього рішення. Рада Банку Латвії зобов'язана протягом усього терміну дії договору дарування (пожертви) забезпечити, щоб використання подарунку (пожертви) відповідало вимогам обов'язкових нормативних актів.

(У редакції закону від 22.09.2022, який вступає в силу 24.09.2022)

Стаття 11⁴ Звільнення від податку на прибуток для благодійників (донорів)

Платник податку, який пожертвував суспільно корисній організації, що отримала такий статус відповідно до Закону про суспільно корисні організації або бюджетній установі майно чи фінансові ресурси, які передаються в Україну для надання допомоги постраждалим, має право виключити суму пожертви з бази оподаткування за податковий період незалежно від положень Закону про податок на прибуток підприємств стаття 8 частина друга пункт 4 та без застосування частини першої статті 12 Закону про податок на прибуток підприємств, якщо одночасно виконуються наступні умови:

1) мета пожертви, про яку повідомляється отримувачу пожертви, містить пряме посилання на конкретне призначення пожертвуваних коштів для України;

2) донор не має податкового боргу, загальна сума якого перевищує 150 євро, згідно з інформацією, наявною в базі даних боржників з податків (зборів), що адмініструється Державною податковою службою.

(В редакції закону від 30.03.2023 року, що набрав чинності 07.04.2023 року.)

Стаття 12. Умови надання первинної підтримки

(1) Держава забезпечує цивільне населення України первинною підтримкою — розміщенням — до 60 або до 120 днів, а також харчуванням до 30 днів, з дотриманням строку надання підтримки, визначеного частиною 1.1 цієї статті, та умов, визначених частиною 1.3, для визначення тривалості розміщення. Держава надає первинну підтримку такому цивільному населенню України, яке не було розміщене у порядку, визначеному статтею 71 цього закону.

(1¹) Первинна допомога є тимчасовим заходом підтримки, що здійснюється не довше ніж до 31 грудня 2024 року.

(1²) Держава продовжує забезпечувати розміщення для проживання, але не довше ніж до 31 грудня 2024 року тим цивільним мешканцям України, які потребують розміщення для проживання також після закінчення 60-денного або 120-денного періоду, зазначеного в частині першій цієї статті, якщо особа на момент подання заявки на продовження підтримки:

- 1) (виключено Законом з 08.12.2022 року);
- 2) особа з інвалідністю;
- 3) забезпечує догляд за особою, зазначеною у пункті 2 цієї частини;
- 4) має пенсійний вік відповідно до пенсійного віку, встановленого в Латвії;
- 5) здобуває в Латвії освіту за денною формою навчання у дошкільному закладі, закладі початкової освіти, загальної середньої освіти або середньої професійної освіти або переходить на навчання за наступним рівнем освіти, отримує освіту у вищому навчальному закладі або продовжує здобувати освіту в Україні за віддаленою формою навчання або дистанційно у закладі початкової освіти, загальної середньої освіти або середньої професійної освіти;
- 6) є жінкою, яка стала на облік по вагітності;
- 7) є одним з батьків дитини або надзвичайним опікуном, який здійснює догляд за дитиною до досягнення нею двох років;
- 8) забезпечує догляд та нагляд за дитиною дошкільного віку та дитина не має можливості відвідувати дошкільний навчальний заклад;
- 9) є дитиною дошкільного віку, яка не має можливості відвідувати дошкільний навчальний заклад;
- 10) особа, яка в межах медичного транспортування, що фінансується державою, переведена з медичного закладу в Україні до стаціонарного медичного закладу в Латвії, і отримує медичні послуги відповідно до мети медичного транспортування.

(1³) Держава забезпечує визначеною у частині першій цієї статті первинною підтримкою — розміщенням — до 120 днів, але якщо неможливо надати її у відповідному місцевому самоврядуванні, тоді первинна підтримка — проживання — забезпечується до 60 днів. Місцеве самоврядування може прийняти рішення про розміщення відповідної цивільної особи України на строк до 60 днів лише у тому випадку, якщо відповідне місцеве самоврядування досягло 80 процентів від фактично можливої кількості розміщених цивільних осіб України і немає можливості забезпечити розміщенням відповідну цивільну особу України в іншому місцевому самоврядуванні. Витрати на розміщення, яким забезпечується цивільне населення України, покриваються місцевим самоврядуванням з урахуванням вибраної тривалості розміщення, але не перевищуючи максимального розміру, визначеного Кабінетом Міністрів. Місцеве самоврядування перед ухваленням рішення про розміщення цивільної особи України на строк до 60 днів, беручи до уваги кількість фактично розміщених у відповідному місцевому самоврядуванні цивільних осіб України, місце розташування відповідного місцевого самоврядування, можливості працевлаштування, освіти та соціальної підтримки у відповідному місцевому самоврядуванні, а також відповідність відповідної цивільної особи України одній із груп осіб, зазначених у частині 1² цієї статті, спочатку оцінює можливості надання відповідної цивільній особі України розміщення в іншому місцевому самоврядуванні. Якщо місцеве самоврядування ухвалило рішення про розміщення відповідної цивільної особи України на строк до 60 днів, то вона не може отримати первинну підтримку — розміщення — до 120 днів.

(1⁴) Харчування особам, зазначеним у пункті 10 частини 1² цієї статті, забезпечується на весь період розміщення на проживання, але не довше ніж до 31 грудня 2024 року.

(2) (Виключена законом від 24.03.2022.)

(3) Порядок надання первинної допомоги особам встановлює Кабінет Міністрів.
(3 поправки, внесені до закону від 24.03.2022., 12.05.2022., 16.06.2022., 14.07.2022., 08.12.2022., 30.03.2023., 01.06.2023. та 23.11.2023., що вступає в силу 30.11.2023.)

Стаття 13. Компетенція муніципалітету у наданні підтримки

(1) Самоврядування:

- 1) забезпечують першочергове надання підтримки тим цивільним особам України, які відповідно до нормативних актів про отримання соціальних послуг мають III або IV рівень догляду. Цивільних осіб України забезпечують послугою з підтримки пересування із застосуванням умов оцінки потреби в наданні послуги асистента та інтенсивності підтримки для її призначення відповідно до нормативних актів про надання послуги асистента в місцевому самоврядуванні;
- 2) визначають місця проживання цивільного населення України, яке потребує додаткової допомоги, щоб планувати подальшу допомогу та надавати необхідну підтримку;
- 3) збирають інформацію про підтримку, що надається цивільному населенню України, та про витрати на її надання;
- 4) консультують цивільних осіб України з питань подання документів, необхідних для оформлення візи чи посвідки на проживання, та забезпечують цивільним особам України можливість подання цих документів;
- 5) вносять до Реєстру фізичних осіб інформацію у порядку та обсязі, встановлених частиною п'ятою статті 2 цього закону.
- 6) приймають рішення про розміщення цивільних осіб України та строки їх розміщення, а також інформують про прийняте рішення відповідних цивільних осіб України;
- 7) здійснюють постійний моніторинг та контроль фактичних можливостей забезпечення розміщення відповідної кількості цивільних осіб України на своїх адміністративних територіях, а також приймають рішення щодо додаткових можливостей розміщення на своїх адміністративних територіях з дотриманням положень статті 13⁴ цього закону та надсилають прийняті рішення Комісії, Державній пожежно-рятувальній службі, Міністерству внутрішніх справ, Міністерству охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку та Міністерству економіки.

(1¹) Якщо в період з 1 березня 2022 року по 31 грудня 2024 року працівник сирітського суду або муніципальної соціальної служби, залучений до допомоги цивільним мешканцям України, виконував понаднормову або додаткову роботу, тоді фактичні витрати муніципалітету, пов'язані з понаднормовою або додатковою роботою, повністю покриваються за рахунок бюджетної лінії «74. Кошти державного бюджету, що підлягають перерозподілу в процесі виконання річного державного бюджету» в окремій програмі запланованого фінансування для надання підтримки, передбаченої цим Законом.

(1²) У період з 9 квітня 2022 року по 31 грудня 2024 року муніципалітет може встановити для працівників сирітських судів та муніципальних соціальних служб:

1) понаднормовий робочий час, що перевищує максимальний час понаднормової роботи, встановлений Законом про працю, але разом з нормальним робочим часом він не може перевищувати 60 годин на тиждень. На згадані у цьому пункті випадки не поширюється частина четверта статті 136 Закону про працю;

2) на додаток до максимального розміру надбавок, зазначених у статті 14 Закону про оплату праці посадових осіб та службовців державних установ та установ місцевого самоврядування, — надбавку за інтенсивність праці у розмірі до 50 відсотків від місячної заробітної плати.

(2) Місцеве самоврядування за допомогою електронної послуги Державної каси ePārskati, відповідно до нормативних актів про порядок, в якому Державна каса забезпечує оборот інформації за допомогою електронних послуг Державної каси, один раз на місяць до десятого числа місяця, наступного за звітним, подає Міністерству охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку звіт про витрати, пов'язані з підтримкою, наданою цивільному населенню України, виплачене розміщувачам відшкодування, зазначене у частині першій статті 71 цього закону, та фактичні витрати місцевого самоврядування на понаднормові години та надбавки, зазначені в частині 1.1 цієї статті, за винятком підтримки, зазначеної у частині 3.1 статті 2 цього закону. Дані, зазначені в попередньому звітному періоді, можуть бути уточнені не пізніше одного місяця з моменту подання першого звіту.

(2¹) Міністерство економіки, Міністерство освіти і науки та Міністерство добробуту відповідно до їх компетенції протягом п'яти робочих днів погоджують відповідність відомостей, зазначених у частині другій цієї статті, зі звітом Казначейства. Самоврядування забезпечує контроль за використанням коштів, зазначених у нормативних актах, та відповідність використання мети цього закону.

(3) Міністерство охорони навколишнього природного середовища та регіонального розвитку щомісяця компенсує витрати, понесені муніципалітетами у зв'язку з підтримкою, наданою особам, зазначеним у частині 5.¹ статті 2 цього Закону, та цивільним мешканцям України, запитуючи виділення коштів з бюджетного рядку «74. Кошти, що підлягають перерозподілу в процесі щорічного виконання державного бюджету» в межах окремої програми, запланованої для надання підтримки, передбаченої цим Законом, за винятком видатків, зазначених у статті 11 цього Закону.

(4) Міністерство охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку інформацію про підтримку цивільному населенню України, що надається об'єднаними державними центрами обслуговування клієнтів та центрами обслуговування клієнтів самоврядувань та структурними одиницями центрів обслуговування клієнтів самоврядувань, для подання заяви та реєстрації послуг державного управління у Реєстрі фізичних осіб, отримує з використанням інформації, наданої самоврядуваннями в системі управління послугами www.pakalpojumucentri.lv.

(3 поправки, внесені до закону від 10.03.2022, 24.03.2022, 07.04.2022, 12.05.2022, 19.05.2022, 16.06.2022, 14.07.2022, 08.12.2022, 01.06.2023 та 23.11.2023, що вступають в силу 30.11.2023.)

Стаття 13¹. Права цивільного населення України на освіту

(1) Неповнолітня цивільна особа України, а також повнолітня цивільна особа України, яка раніше почала та продовжила здобувати загальну середню освіту у 2021/2022 навчальному році, має право здобувати загальну освіту на відповідному рівні освіти в державному навчальному закладі або навчальному закладі місцевого самоврядування в такому ж порядку, в якому надається можливість здобувати освіту неповнолітній особі, яка шукає притулку, відповідно до положень Закону про притулок та інших нормативних актів. Якщо здобуття загальної освіти для цивільної особи України забезпечує приватна освітня установа, то витрати на неї покриваються так само, як і для державних навчальних закладів та навчальних закладів місцевого самоврядування, відповідно до положень Закону про притулок та інших нормативних актів. Неповнолітній цивільній особі України надається можливість здобувати освіту державною мовою. Неповнолітня цивільна особа України на рівні дошкільної освіти або початкової освіти має право навчатися за навчальною програмою національних меншин, яка реалізується українською мовою, відповідно до положень Закону про освіту щодо мови здобування освіти за навчальними програмами національних меншин.

(1¹) У 2022/2023 навчальному році цивільна особа України може не складати державні іспити, передбачені для відповідного рівня освіти. У такому випадку цивільна особа України у 2022/2023 навчальному році отримує свідоцтво про закінчення загальноосвітньої програми відповідного рівня і в 12 класі має право повторно вивчати всі предмети освітньої програми та предмети, включені до плану уроків.

(1²) Цивільна особа України, яка не отримала оцінку з будь-якого з державних екзаменів у 2022/2023 навчальному році, отримує свідоцтво про завершення загальноосвітньої програми відповідного класу у 2022/2023 навчальному році та в 12 класі має право повторно вивчати всі предмети освітньої програми та предмети, включені до плану уроків.

(2) Неповнолітня цивільна особа України має право на здобуття дошкільної освіти в освітній установі того самоврядування, на адміністративній території якого проживає дитина. Якщо самоврядування неповнолітній цивільній особі України, яка досягла півторарічного віку та місце проживання якого перебуває на адміністративній території самоврядування, не надає місце у програмі дошкільної освіти, що реалізується освітньою установою самоврядування (з півтора року до початку здобуття основної освіти) та неповнолітня цивільна особа України освоює програму дошкільної освіти у приватній освітній установі, то самоврядування покриває витрати відповідного приватного постачальника послуг у порядку та у розмірі, встановлених Законом про освіту та підзаконними йому нормативними актами. Зарплату педагогів за забезпечення дошкільної освіти неповнолітніх цивільних осіб України (з півторарічного віку до початку здобуття основної освіти) та засоби навчання, що використовуються у навчальному процесі для освоєння програм дошкільної освіти держава фінансує в тому ж порядку і в тому ж розмірі, в якому держава фінансує неповнолітню цивільну особу, яка шукає притулку, відповідно до нормативних актів, що визначають право осіб, які шукають притулку, на освіту.

(3) Неповнолітня цивільна особа України, а також повнолітня цивільна особа України, яка раніше почала та продовжила здобувати професійну освіту у 2021/2022 навчальному році, має право здобувати професійну освіту за програмами середньої професійної освіти після здобуття початкової освіти в державному навчальному закладі або навчальному закладі місцевого самоврядування в такому ж порядку, в якому надається можливість здобувати освіту неповнолітній особі, яка шукає притулку, відповідно до положень Закону про притулок та інших нормативних актів. Приймаючи неповнолітню особу України на навчання за програмою середньої професійної освіти, результати державних іспитів, а також річного оцінювання з предметів «Латиська мова», «Література», «Латиська мова та література», «Історія Латвії», а також «Друга іноземна мова» не враховуються, якщо їх не отримано.

(3¹) Цивільна особа України 2022/2023 у навчальному році складає професійно-кваліфікаційний іспит відповідно до вимог державного

стандарту професійно-технічної освіти, але може не складати інші державні випускні іспити, визначені державним стандартом професійно-технічної освіти. У такому випадку цивільна особа України має право продовжити вивчення загальноосвітнього змісту програми професійно-технічної освіти.

(4) Неповнолітня цивільна особа України має право продовжувати здобувати раніше розпочату освіту професійної направленості, шляхом освоєння відповідних навчальних програм професійної направленості в державних навчальних закладах, в такому ж порядку, в якому надається можливість здобувати освіту неповнолітній особі, яка шукає притулку, відповідно до положень Закону про притулок та інших нормативних актів. Неповнолітня цивільна особа України має право продовжувати здобувати раніше розпочату освіту професійної направленості, шляхом освоєння відповідних навчальних програм професійної направленості в навчальних закладах місцевих самоврядувань в такому ж порядку, в якому надається можливість здобувати освіту неповнолітній особі, яка шукає притулку, відповідно до положень Закону про притулок та інших нормативних актів, за винятком регулювання про виділення державного фінансування на оплату праці педагогів та забезпечення навчально-методичними посібниками. Неповнолітня цивільна особа України, а також повнолітня цивільна особа України, яка після досягнення повноліття продовжує в Латвії розпочату освіту професійної направленості в державному закладі середньої професійної освіти у 2021/2022 навчальному році, звільняється від плати за навчання за програмою освіти професійної направленості до кінця навчального року.

(5) Цивільна особа України, яка зарахована до акредитованого латвійського вищого навчального закладу або коледжу на денну форму навчання, може претендувати на державну стипендію. Кабінет Міністрів встановлює розмір державної стипендії, строк, на який вона надається, а також умови та порядок надання такої стипендії.

(5¹) Цивільна особа України приймається на навчання до вищого навчального закладу або коледжу відповідно до правил прийому за навчальною програмою на підставі:

1) підсумкових оцінок про засвоєння змісту навчання, вказаних у виданому в Латвії цивільній особі України документі про здобуття середньої освіти, з урахуванням зазначеного частиною дев'ятою цієї статті;

2) підсумкових оцінок про засвоєння змісту навчання, вказаних у виданому в Україні цивільній особі України документі про здобуття середньої освіти, при цьому рівень знань англійської мови повинен бути не нижчим оптимального (B2) рівня засвоєння змісту навчання, без проведення інтерв'ю;

3) довідки, виданої Академічним інформаційним центром, про те, до якого латвійського документу про освіту або ступеню прирівнюється документ про здобуття освіти, та, у разі потреби, на підставі вступних іспитів, складених у порядку та обсязі, визначеному вищим навчальним закладом або коледжем, без узгодження з Радою вищої освіти порядку, в якому вищий навчальний заклад або коледж приймає на навчальні програми цивільне населення України, якщо через об'єктивні обставини цивільна особа не має можливості пред'явити документ, що засвідчує здобуття відповідної освіти або ступеню.

(5²) Вищі навчальні заклади або коледжі в рамках свого фінансування мають право встановлювати знижки в оплаті навчання для цивільного населення України, і такі цивільні особи мають право претендувати на навчання за кошти державного бюджету на конкурсній основі.

(5³) Прийом цивільних осіб України на навчання на пізніх етапах відбувається відповідно до нормативних актів, які регулюють визнання та прирівнювання попередньої освіти.

(6) Якщо в акредитованому латвійському вищому навчальному закладі або коледжі або науковій установі, зареєстрованій у Реєстрі наукових установ Латвії, надається стажування (без винагороди) цивільній особі України, яка в Україні виконувала обов'язки академічного або наукового співробітника, то держава надає дослідницьку стипендію цій цивільній особі України для виконання наукової або академічної роботи. Кабінет Міністрів визначає розмір дослідницької стипендії для виконання наукової та академічної роботи, термін, на який призначається навчальна стипендія, а також умови та порядок надання цієї стипендії.

(6¹) *(Видалено законом 16.03.2023 року)*

(7) Фінансування харчування неповнолітніх цивільних осіб України, які навчаються за програмами початкової освіти у 1, 2, 3 та 4 класі у навчальних закладах за денною формою навчання, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету в порядку, визначеному нормативними актами щодо розрахунку, надання та використання коштів, передбачених на харчування учнів, з розрахунку 3,09 євро на одного учня на день. На організацію харчування цивільних осіб України не поширюється регулювання Закону про освіту, яке передбачає обов'язок місцевого самоврядування брати участь у покритті витрат на харчування учнів, які навчаються за програмами початкової освіти у 1, 2, 3 та 4 класі за денною формою навчання у навчальних закладах, розташованих на адміністративній території відповідного місцевого самоврядування (крім державних навчальних закладів). Кошти з державного бюджету на харчування неповнолітніх цивільних осіб України, які навчаються за програмами початкової освіти у 1, 2, 3 та 4 класі у навчальних закладах за денною формою навчання, не надаються за період, протягом якого неповнолітня цивільна особа України отримує первинну підтримку з харчування в порядку, визначеному цим законом. Відшкодування витрат на харчування неповнолітніх цивільних мешканців України, які навчаються за програмою початкової освіти в 1, 2, 3 і 4 класах денних закладів освіти, але зараховані на навчання за зазначеною програмою після 1 вересня 2023 року, здійснюється органами місцевого самоврядування у порядку, встановленому частинами другою і третьою статті 13 цього Закону.

(8) Неповнолітня цивільна особа України, яка у 2021/2022 навчальному році освоює програму загальної основної освіти в 9 класі, може не отримувати річні оцінки з навчальних предметів «Латиська мова», «Література», «Латиська мова та література», «Історія Латвії», а також «Друга іноземна мова», якщо відповідна мова не була вивчена раніше.

(9) Неповнолітня або повнолітня цивільна особа України, яка у 2021/2022 навчальному році освоює програму загальної середньої освіти в 12 класі або програму середньої професійної освіти на 4 курсі, може не отримувати річні оцінки з навчальних предметів «Латиська мова», «Література», а також «Друга іноземна мова», якщо відповідна мова раніше не вивчалася.
(У редакції закону від 24.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 07.04.2022, 12.05.2022, 19.05.2022, 16.06.2022, 06.10.2022, 16.03.2023 та 23.11.2023, що вступає в силу 30.11.2023.)

Стаття 13². Право на працевлаштування цивільних мешканців України

(1) Цивільний мешканець України, який має проїзний документ, виданий в Україні, має право вступати в трудові відносини без отримання посвідки на тимчасове проживання, зазначеної в частині другій статті 3 цього Закону. У цьому випадку трудовий договір укладається на термін не більше 30 днів. Не пізніше, ніж протягом 10 днів з дня початку трудових відносин, цивільний мешканець

України зобов'язаний подати до Управління у справах громадянства та міграції заяву про видачу посвідки на тимчасове проживання.

(2) Управління у справах громадянства та міграції протягом 20 днів з дня отримання заяви, зазначеної в частині першій цієї статті, приймає рішення про видачу або відмову у видачі посвідки на тимчасове проживання.
(В редакції Закону 08.12.2022 року, що набирає чинності 13.12.2022 року)

Стаття 13³. Визнання професійної кваліфікації цивільної особи України за регламентованою професією в Латвійській Республіці

(1) У випадках, зазначених у частині другій статті 20 цього закону, компетентна установа, розглядаючи заяву цивільної особи України (далі у цій статті — претендент) про визнання професійної кваліфікації за регламентованою професією в Латвійській Республіці, має право не вимагати від претендента всі документи, необхідні для визнання кваліфікації, в тому числі завірені копії документів та їх переклад латиською мовою, якщо є можливість перевірити документи про освіту та професійну діяльність претендента за відповідною професією або спеціальністю в Україні. У такому випадку компетентна установа має право прийняти рішення про визнання професійної кваліфікації за регламентованою професією в Латвійській Республіці на основі інформації, якою вона володіє.

(2) Заява претендента та додані до неї документи розглядаються та рішення з його обґрунтуванням претенденту повідомляється у строк, визначений у пункті 3 частини 3.1 статті 43 закону «Про регламентовані професії та визнання професійних кваліфікацій».

(3) Якщо професійна кваліфікація претендента суттєво відрізняється від вимог, встановлених для відповідної регламентованої в Латвійській Республіці професії, установи, які видають сертифікати про визнання кваліфікації за регламентованими професіями, мають право пред'явити претенденту вимогу про проходження адаптаційного періоду або проведення перевірки відповідності кваліфікації, без надання претенденту права вибору додаткової вимоги. При визначенні додаткової вимоги — проведення перевірки відповідності кваліфікації — установи, які видають сертифікати про визнання кваліфікації за регламентованими професіями, ознайомлюють претендента зі змістом і порядком перевірки, а також призначають час її проведення.

(4) Встановлений Кабінетом Міністрів порядок надання короткострокових професійних послуг за регламентованою в Латвійській Республіці професією в сфері будівництва та електроенергетики застосовується також і до цивільних осіб України.

(5) *(Втратила силу з 01.08.2022. Див. пункт 15 Перехідних положень)*

(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022) Частина п'ята в силі до 31.07.2022. Див. пункт 15 Перехідних положень)

Стаття 13⁴. Додаткові можливості розміщення в місцевих самоврядуваннях

(1) Місцеві самоврядування можуть розміщувати цивільних осіб України, у тому числі забезпечуючи первинною підтримкою, у будівлях або приміщеннях, що їм належать, здійснивши в них необхідні покращення для того, щоб будівлі та приміщення були освітленими та опалюваними, придатним для проживання, тривалого притулку людей та розміщення побутових речей. Інформацію про будівлі або приміщення оцінює та про розмір необхідної підтримки для здійснення необхідних покращень в будівлях та приміщеннях рішення приймає створена Кабінетом Міністрів комісія.

(2) До 31 грудня 2024 року місцеве самоврядування має право виключити житлові приміщення, що перебувають у комунальній власності, в яких здійснено поліпшення відповідно до частини першої цієї статті, з переліку житлових приміщень самоврядування, що не здаються в оренду, та передати їх у користування цивільному населенню України.

(3) Після закінчення терміну, зазначеного в частині другій цієї статті, місцеве самоврядування зобов'язане включити житлове приміщення, в якому були проведені поліпшення, до переліку не зданих в оренду житлових приміщень самоврядування і використовувати його відповідно до нормативних актів про допомогу у вирішенні житлових питань.

(В редакції закону від 14.07.2022 року зі змінами та доповненнями, внесеними законом від 30.03.2023 року, що набрав чинності 07.04.2023 року.)

Стаття 14. Право громадян України на лікувальну діяльність

(1) Порядок надання тимчасових професійних послуг за регульованою професією в Латвійській Республіці, встановлений Кабінетом Міністрів, поширюється також на лікарів-практиків, які є цивільними особами України. Дозвіл на надання тимчасових професійних послуг видається строком на п'ять років.

(2) Встановлений Кабінетом Міністрів порядок продовження терміну реєстрації для практикуючих лікарів, які за професією або за однією з основних спеціальностей, підспеціальностей або додаткових спеціальностей професії здійснювали професійну діяльність за межами Латвійської Республіки у державі-члені Європейської економічної зони або Швейцарської Конфедерації, поширюється також на медичних працівників, які провадили професійну діяльність в Україні та є цивільними особами України.

(3) Встановлений Кабінетом Міністрів порядок переатестації для практикуючих лікарів, які тривалий час здійснювали професійну діяльність за межами Латвійської Республіки в одній із держав-членів Європейського Союзу, поширюється також на медичних працівників, які здійснювали професійну діяльність в Україні за основною спеціальністю, підспеціальністю, додатковою спеціальністю або лікувальним чи діагностичним методом, зазначеним у посвідченні та які є цивільними особами України.

(4) Медичні працівники, зазначені в першій, другій та третій частинах цієї статті (крім медичних сестер, молодших медичних сестер, асистентів стоматолога), працюють під керівництвом фахівця, сертифікованого за відповідною спеціальністю, стаж роботи якого за відповідною спеціальністю після отримання сертифіката медичного працівника повинен становити не менше п'яти років. Медсестри та молодші медичні сестри працюють під керівництвом дипломованої медсестри, асистенти стоматолога — під керівництвом дипломованого асистента стоматолога з досвідом роботи за фахом не менше п'яти років.

(4¹) Медичні працівники з дипломом про стоматологічну освіту, які не мають права займатися стоматологічною діяльністю в розумінні цього Закону, можуть бути зареєстровані для тимчасової роботи в якості асистента лікаря-стоматолога.

(4²) Після закінчення строку дії дозволу, зазначеного в частині першій цієї статті, цивільний мешканець України має право здійснювати професійну діяльність в Латвійській Республіці, якщо його професійна кваліфікація для постійної професійної діяльності в Латвійській Республіці визнана відповідно до Закону «Про регульовані професії та визнання професійних кваліфікацій».

(5) Компетентні органи мають право оцінювати та не вимагати у заявника всі документи, якщо є можливість засвідчитися про наявність документа про освіту заявника та здійснювану ним професійну діяльність за відповідною професією або спеціальністю в Україні. У цьому випадку компетентна установа вправі прийняти рішення про визнання професійної кваліфікації.
(З поправками, внесеними до закону від 19.05.2022, 08.12.2022, 16.03.2023 та 23.11.2023, що вступає в силу 30.11.2023.)

Стаття 14¹. Права цивільного населення України надавати послуги психолога

- (1) Психолог, який є цивільною особою України, має право надавати послуги психолога цивільному населенню України незалежно від вимог, встановлених для психологів нормативними актами Латвії.
- (2) Психолог, який є цивільною особою України та який здійснював професійну діяльність за межами Латвійської Республіки у державі-члені Європейського Союзу, державі-члені Європейської економічної зони або Швейцарській Конфедерації, має право надавати тимчасові професійні послуги психолога в Латвійській Республіці, якщо Рада із сертифікації психологів ухвалила рішення про професійну діяльність психолога, застосовуючи встановлений Кабінетом Міністрів порядок реєстрації або переоформлення психологів.
- (3) Згаданий у частині другій цій статті психолог працює під керівництвом психолога-супервайзера.
- (4) Компетентні органи мають право оцінювати, а не вимагати всіх документів у заявника, якщо є можливість встановити документ про освіту заявника та здійснювану ним професійну діяльність за професією або спеціальністю психолога в Україні. У такому разі компетентне установа вправі прийняти рішення про визнання професійної кваліфікації.
(у редакції закону від 24.03.2022., що вступає в силу 26.03.2022.)

Стаття 15. Зайнятість цивільних осіб України у сфері освіти та спорту

- (1) Цивільні особи України, які отримали кваліфікацію педагога, мають право працювати педагогом з урахуванням вимог, передбачених для професії педагога нормативними актами, якщо вони беруть участь в здійсненні навчального процесу тільки неповнолітніх та повнолітніх цивільних осіб України, зазначених у частині першій, другій, третій та четвертій статті 131 цього закону.
- (2) Цивільні особи України мають право надавати послуги з догляду за дітьми без урахування вимог, встановлених нормативними актами до постачальників послуг з догляду за дітьми, якщо ці послуги надаються лише щодо неповнолітніх цивільних осіб України.
- (3) Цивільні особи України мають право працювати спортивними спеціалістами (тренерами) незалежно від вимог до спортивних спеціалістів, встановлених нормативними актами Латвійської Республіки, якщо вони беруть участь лише у здійсненні освітнього процесу неповнолітніх цивільних осіб України.
- (4) Для викладачів професійної освіти та освіти за інтересами, а також викладачів іноземних мов загальної освіти, які є цивільними особами України, встановлений Кабінетом Міністрів порядок надання короткочасних професійних послуг за професією, що регулюється в Латвійській Республіці, також поширюється на роботу у сфері професійно-технічної освіти та вивчення іноземних мов.
- (5) Вчителі, згадані у четвертій частині цієї статті, працюють у співпраці з учителем-наставником.
- (6) *(виключено Законом з 19.05.2022 року);*
(З поправками, внесеними до закону від 24.03.2022, 07.04.2022 та від 19.05.2022, що вступає в силу 27.05.2022.)

Стаття 16. Винятки щодо деяких вимог до виконання обов'язків

- (1) Роботодавець має право прийняти на роботу громадянина України навіть без знання державної мови такою мірою, наскільки це не заважає виконанню трудових обов'язків.
- (2) У лікувальному закладі може працювати медичний працівник, який є цивільною особою України, якщо він може забезпечити необхідну для здійснення професійної діяльності медичного працівника комунікацію (наприклад, за допомогою перекладача), включаючи надання інформації пацієнтам у доступній формі, а також спілкування з практикуючими лікарями, персоналом підтримки медичних осіб та персоналом у медичному закладі.
- (3) Аптека, оптовий торговець ліками або лікувальна установа можуть наймати провізора та помічника провізора, який є цивільною особою України, якщо вони можуть забезпечити необхідну для здійснення професійної діяльності комунікацію (наприклад, за допомогою перекладача), включаючи надання інформації клієнтам інформації у доступній формі, якщо це необхідно для виконання ними своїх обов'язків, а також спілкування з персоналом в аптеці.
- (4) Щоб зареєструвати цивільну особу України в реєстрі водіїв таксі, що підтримується Управлінням автомобільного транспорту як особу, яка має право керувати транспортними засобами, здійснюючи комерційні пасажирські перевезення на таксі або здійснюючи комерційні пасажирські перевезення легковим автомобілем, не застосовуються вимоги до знання державної мови, а також обов'язок доводити, що стосовно особи не зареєстрована заборона на видачу посвідчень водія, якщо посвідчення водія видано за кордоном.
- (5) Роботодавець має право прийняти на роботу цивільну особу України без проведення першої обов'язкової перевірки здоров'я відповідно до нормативних актів, що регламентують порядок проведення обов'язкової перевірки здоров'я протягом трьох місяців з дня укладення договору найму. Цей виняток не поширюється на первинний медичний огляд осіб, яких планується працевлаштувати на роботу за особливих умов відповідно до додатка 2 до Постанови Кабінету Міністрів № 219 від 10 березня 2009 року «Порядок проведення обов'язкового медичного огляду та осіб, зайнятих на роботах, пов'язаних із ризиком для здоров'я інших людей, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 447 від 24 липня 2018 року «Положення про роботи, пов'язані з потенційною небезпечкою для здоров'я інших людей, та порядок проведення обов'язкових медичних оглядів» до додатка 2.
(у редакції закону від 10.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 07.04.2022, що вступає в силу 09.04.2022.)

Стаття 17. Зайнятість цивільних осіб України у фармацевтичній допомозі

- (1) Порядок надання тимчасових професійних послуг за регульованою професією в Латвійській Республіці, встановлений Кабінетом Міністрів, поширюється також на провізорів та помічників провізорів, які є цивільними особами України.

(2) Особи, зазначені в частині першій цієї статті, працюють під безпосереднім керівництвом і в присутності провізора.

(3) Дозвіл на надання тимчасових професійних послуг видається строком на п'ять років.

(4) Після закінчення терміну дії дозволу, зазначеного в частині третій цієї статті, цивільний мешканець України має право працювати у сфері фармацевтичної допомоги в Латвійській Республіці за умови, що його професійна кваліфікація для постійної професійної діяльності в Латвійській Республіці визнана відповідно до Закону «Про регульовані професії та визнання професійних кваліфікацій».» *(у редакції закону від 10.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 16.03.2023 та 23.11.2023, що вступає в силу 30.11.2023.)*

Стаття 18. Забезпечення особистих та майнових прав та інтересів неповнолітніх без супроводу, які в'їжджають до Латвії

(1) З метою забезпечення захисту прав неповнолітнього, який в'їхав до Латвії без супроводу батьків (надалі – несупроводжувана дитина), та надання йому підтримки, голова сирітського суду, заступник голови сирітського суду або член сирітського суду в односторонньому порядку приймає рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна для несупроводжуваної дитини.

(2) Усиновлення несупроводжуваної дитини заборонено.

(3) Особа, до якої прибуває несупроводжувана дитина, а також особа, якій у Латвії надано статус опікуна або усиновлювача, прийомної сім'ї або приймаючої сім'ї, або особа, з якою до Латвії прибула несупроводжувана дитина, може стати надзвичайним опікуном.

(4) Для того, щоб стати надзвичайним опікуном, особа подає заяву до сирітського суду, на території якого знаходиться несупроводжувана дитина. Особа, яка взяла на себе функції надзвичайного опікуна, не може згодом вимагати звільнення від цих обов'язків без поважної причини.

(5) До прийняття в односторонньому порядку рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна для несупроводжуваної дитини сирітський суд повинен негайно:

- 1) з'ясувати думку несупроводжуваної дитини про встановлення надзвичайної опіки, якщо дитина може її сформулювати з урахуванням свого віку та ступеня зрілості;
- 2) з'ясувати мотивацію особи, яка подала заяву про призначення надзвичайного опікуна для несупроводжуваної дитини, стати надзвичайним опікуном цієї несупроводжуваної дитини;
- 3) оцінити житлові умови особи;
- 4) запитати інформацію з Реєстру покарань;
- 5) запитати у Національної служби охорони здоров'я інформацію про те, чи внесено стосовно особи картку наркологічного хворого або картку хворого з психічними та поведінковими розладами в єдину електронну інформаційну систему сфери охорони здоров'я.

(6) Сирітський суд забезпечує, щоб особа, яка призначається надзвичайним опікуном, мала здібності та якості, необхідні для виконання обов'язків надзвичайного опікуна, та оцінює осіб щодо:

- 1) мотивації стати надзвичайним опікуном;
- 2) умов проживання;
- 3) здатності представляти несупроводжувану дитину в особистих відносинах.

(7) При оцінці відповідності особи до виконання обов'язків надзвичайного опікуна сирітський суд додатково до зазначеної у частині шостій цієї статті інформації враховує інформацію, надану Національною службою здоров'я про те, чи внесено стосовно особи картку наркологічного хворого або картку хворого з психічними та поведінковими розладами в єдину електронну інформаційну систему сфери охорони здоров'я, а також відомості з Регістру покарань, якщо такі є.

(8) Особи, зазначені у статті 242 Цивільного закону, не можуть бути надзвичайними опікунами, якщо цим законом не встановлено інше.

(9) В односторонньому порядку рішення приймає голова сирітського суду, заступник голови сирітського суду або член сирітського суду, на території якого знаходиться несупроводжувана дитина. Це рішення також може бути прийняте, якщо несупроводжувана дитина не може пред'явити документ, що засвідчує особу. При зміні особою місця проживання разом із несупроводжуваною дитиною сирітський суд, який ухвалив рішення в односторонньому порядку, надсилає копії матеріалів справи про надзвичайну опіку до сирітського суду, на території якої знаходиться нове місце проживання особи, для нагляду за надзвичайною опікою.

(10) В односторонньому порядку рішення приймається протягом двох робочих днів із дня отримання заяви. Сирітський суд повідомляє про це надзвичайного опікуна несупроводжуваної дитини, Державну інспекцію із захисту прав дитини та соціальну службу місцевого самоврядування, сирітський суд якого ухвалив рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна для несупроводжуваної дитини.

(11) Державна інспекція із захисту прав дитини складає та веде єдиний реєстр несупроводжуваних дітей та їх облік, щоб забезпечити надання необхідної інформації для возз'єднання несупроводжуваної дитини з її сім'єю, а також забезпечити стандартизований пошук інформації та статистичний аналіз.

(12) Обмін інформацією між Державною інспекцією із захисту прав дитини, муніципальною соціальною службою та сирітським судом здійснюється в електронній формі.

(13) Сирітський суд порушує справу про встановлення надзвичайної опіки, а також забезпечує фотографування несупроводжуваної дитини та її особистих речей та внесення цієї інформації до матеріалів справи.

(14) В односторонньому порядку прийняте рішення дійсне до повноліття несупроводжуваної дитини або до моменту колегіального прийняття сирітським судом рішення про припинення надзвичайної опіки. Інші рішення щодо забезпечення інтересів несупроводжуваної дитини сирітський суд приймає колегіально.

(15) Обов'язки надзвичайного опікуна полягають у:

- 1) представленні несупроводжуваної дитини у забезпеченні її особистих, законних та майнових інтересів на території Латвійської Республіки. Надзвичайний опікун не несе відповідальності за управління майном несупроводжуваної дитини, яка знаходиться за межами території Латвії;
- 2) співпраці з державними установами та установами місцевого самоврядування у забезпеченні особистих та законних інтересів несупроводжуваної дитини;
- 3) забезпеченні несупроводжуваній дитині умов проживання та догляду, що відповідають її віку та стану здоров'я (медичне обслуговування, виховання та освіта);
- 4) інформуванні сирітського суду про перешкоди, що суттєво впливають на здатність надзвичайного опікуна виконувати обов'язки надзвичайного опікуна у майбутньому;
- 5) негайно повідомити сирітський суд, якщо:
  - a) несупроводжувана дитина постраждала в нещасному випадку,
  - b) здоров'я несупроводжуваної дитини швидко погіршилося,
  - c) несупроводжувана дитина вчинила злочинне діяння,
  - d) несупроводжувана дитина втекла,
  - e) між несупроводжуваною дитиною та надзвичайним опікуном виникла конфліктна ситуація,
  - f) несупроводжувана дитина вмерла,
  - g) має доступ до іншої інформації, яка може суттєво вплинути на майбутній догляд за несупроводжуваною дитиною;
- 6) *(виключена законом від 07.04.2022.)*
- 7) погодити виїзд несупроводжуваної дитини за межі держави з сирітським судом;
- 8) інформувати сирітський суд про зміну місця проживання несупроводжуваної дитини.

(16) Надзвичайний опікун має право:

- 1) отримувати зазначену у статті 19 цього закону допомогу;
- 2) отримувати муніципальні соціальні послуги поліпшення соціального становища несупроводжуваної дитини;
- 3) звертатися до сирітського суду, який ухвалив рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна над несупроводжуваною дитиною, у разі виникнення спору між надзвичайним опікуном та несупроводжуваною дитиною.

(17) Обов'язки сирітського суду у нагляді за надзвичайною опікою полягають у наступному:

- 1) постійно стежити за діями надзвичайного опікуна щодо забезпечення особистих інтересів несупроводжуваної дитини, контролюючи, чи піклується надзвичайний опікун про виховання несупроводжуваної дитини з такою ж ретельністю, якою сумлінні батьки піклувалися б про виховання своєї дитини;
- 2) не рідше одного разу в перші три місяці після встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна, а також не рідше одного разу на рік проводити перевірку умов проживання та догляду за несупроводжуваною дитиною в сім'ї екстреного опікуна та складати акт перевірки житлових умов;
- 3) приймати рішення про усунення надзвичайного опікуна від виконання обов'язків надзвичайного опікуна та про тимчасове призначення опікуна або про поміщення несупроводжуваної дитини до прийомної сім'ї або встановлення тривалого соціального догляду та соціальної реабілітації, якщо сирітський суд виявить у поведінці надзвичайного опікуна недоліки, вади, жорстоке поводження чи загрозу життю чи здоров'ю несупроводжуваної дитини.

(18) Згадані у цій статті причини, що перешкоджають призначенню особи як надзвичайний опікун, також є причинами для висловлювання надзвичайного опікуна, якщо вони виявляються після призначення надзвичайного опікуна. Надзвичайний опікун висловлюється у порядку, встановленому частинами дев'ятої та десятої цієї статті.

(19) Голова сирітського суду, заступник голови сирітського суду або член сирітського суду приймає в односторонньому порядку рішення про приміщення дітей до закладів тривалого соціального догляду та соціальної реабілітації (далі — установа з догляду за дітьми) протягом двох робочих днів з дня отримання відомостей про групу несупроводжуваних дітей на території її діяльності, із зазначенням у вирішенні найменування установи. Якщо до сирітського суду надійшла інформація про групу несупроводжуваних дітей на його території, які перебували в одній установі з догляду за дітьми на території України, голова сирітського суду, заступник голови сирітського суду або член сирітського суду при прийнятті в односторонньому порядку рішення про приміщення несупроводжуваних дітей до установи з догляду за дітьми не оцінює можливість встановлення надзвичайної опіки над несупроводжуваною дитиною. Несупроводжувані діти продовжують отримувати послуги довгострокового соціального догляду та соціальної реабілітації до тих пір, поки вони не зможуть повернутися в Україну для продовження отримання послуг довгострокового соціального догляду, але не довше

ніж до закінчення строку дії довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання, передбаченої цим Законом. Якщо установа з догляду за дітьми не може забезпечити догляд зазначеної групи, то сирітський суд може ухвалити рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна несупроводжуваній дитині.

(20) Установа з догляду за дітьми може також надавати довгострокові послуги соціального догляду за несупроводжуваними дітьми в місцях, не зареєстрованих у реєстрі постачальників соціальних послуг, якщо місцем надання послуги є приміщення, придатне для проживання, освітлене та опалювальне, придатне для тривалого проживання людини та розміщення предметів домашнього побуту. (3 поправки, внесені до закону від 24.03.2022 та від 30.03.2023, що вступає в силу 07.04.2023.)

Стаття 19. Допомога надзвичайному опіку

(1) Надзвичайний опікун отримує компенсацію за виконання обов'язків надзвичайного опікуна, допомогу на утримання несупроводжуваної дитини, а також допомогу на купівлю одягу та м'якого інвентарю (наприклад, постільної білизни, ковдри, подушки, матраци), яка виплачується з бюджету самоврядування, сирітський суд якого ухвалив рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна.

(2) Винагорода за виконання обов'язків надзвичайного опікуна становить 171 євро на місяць, незалежно від кількості несупроводжуваних дітей.

(3) Допомога на утримання несупроводжуваної дитини становить:

1) 215 євро за несупроводжувану дитину віком до семи років;

2) 258 євро за несупроводжувану дитину віком до 18 років.

(4) Для отримання винагороди за виконання обов'язків надзвичайного опікуна, допомоги на утримання несупроводжуваної дитини та допомоги на купівлю одягу та м'якого інвентарю, надзвичайний опікун подає письмову заяву до самоврядування, сирітський суд якого ухвалив рішення про встановлення надзвичайної опіки та призначення надзвичайного опікуна. Самоврядування розглядає зазначену заяву протягом 10 робочих днів після її отримання та приймає рішення про призначення або про відмову у призначенні компенсації за виконання обов'язків надзвичайного опікуна, допомоги на утримання несупроводжуваної дитини та допомоги на купівлю одягу та м'якого інвентарю.

(5) Допомога на купівлю одягу та м'якого інвентарю виплачується у розмірі, встановленому обов'язковими правилами самоврядування, який встановлений для дітей, поміщених у прийомну сім'ю. Замість зазначеної допомоги муніципалітет може надати одяг, взуття та інші предмети, необхідні для несупроводжуваної дитини.

(6) Самоврядування може ухвалити рішення про надання необхідних додаткових послуг для покращення соціального становища несупроводжуваної дитини.

(7) Після досягнення несупроводжуваною дитиною повноліття самоврядування виплачує допомогу на утримання дитини самій дитині до досягнення нею 19-річного віку.

(8) Виплата згаданих у частині першій статті 19 цього закону допомоги припиняється в перший день місяця, наступного за місяцем, у якому настала одна з наступних обставин:

1) сирітський суд прийняв рішення про припинення надзвичайної опіки;

2) несупроводжувана дитина поміщена до закладу тривалого соціального догляду та соціальної реабілітації або знаходиться у місці позбавлення волі або соціально-корекційному виховному закладі;

3) надзвичайний опікун або несупроводжувана дитина, за яку виплачується допомога, померла або отримана інформація або документи про її відсутність;

(9) Надзвичайний опікун має ті ж права на отримання послуг, що надаються центром підтримки з догляду поза сім'єю, що встановлені в нормативних актах для центрів підтримки з догляду поза сім'єю для опікунів. Надзвичайний опікун укладає договір із центром підтримки з догляду поза сім'єю для отримання послуг.

(у редакції закону від 10.03.2022., з поправками, внесеними до закону від 07.04.2022, що вступає в силу 09.04.2022.)

Стаття 20. Винятки щодо легалізації документів

(1) Якщо у розпорядженні особи є видані в Україні офіційні документи, які необхідно подати або пред'явити до установи Латвії, відповідні установи мають право прийняти такі документи без легалізації із засвідченням (апостилем), якщо у зв'язку зі збройним конфліктом, спричиненим Російською Федерацією, не може бути дотримано вимоги щодо завірення офіційного документа (апостиль) відповідно до Гаазької конвенції від 5 жовтня 1961 р. про відміну вимоги легалізації іноземних офіційних документів. Якщо установа, в яку подається або пред'являється публічний документ, має обґрунтовані сумніви в його справжності і немає можливості розвіяти сумніви іншими способами, вона має право відмовитись від прийняття такого документа.

(2) Якщо у розпорядженні особи немає офіційного документа, виданого в Україні, який необхідно подати або пред'явити до установи Латвії, та отримати її від установ України неможливо у зв'язку із збройним конфліктом, спричиненим Російською Федерацією, відповідна установа з урахуванням обставин та у кожному конкретному випадку може допускати винятки, та у таких випадках не вимагати подання або пред'явлення відповідного документа.

(3) Якщо у розпорядженні особи немає чинного документа, що засвідчує реєстрацію акта цивільного стану, та отримати його від установ України неможливо у зв'язку із збройним конфліктом, спричиненим Російською Федерацією, але є такий документ, відповідно виданий установами Української ССР, він може бути прийнятий для подання або подання до відповідних установ Латвії.

(у редакції закону від 07.04.2022., що вступає в силу 09.04.2022.)

Стаття 21. Виняток щодо реєстрації транспортних засобів, зареєстрованих в Україні, та отримання права керування транспортним засобом

(1) Цивільна особа України, відомості про яку внесено до Реєстру фізичних осіб, відповідно до вимог нормативних актів, що регулюють набуття права власності, володіння і користування транспортними засобами, а також відповідальність власників, утримувачів та користувачів транспортних засобів, може зареєструвати в Латвії зареєстрований в Україні транспортний засіб на строк до трьох років без сертифіката відповідності (оцінки відповідності).

(2) На цивільних осіб України щодо набуття права керування транспортними засобами не поширюється визначене пунктом 1 частини першої статті 22 Закону про дорожній рух.
(У редакції закону від 16.06.2022, який вступає в силу 23.06.2022)

Стаття 22. Виняток щодо видачі книжки моряка

Реєстр моряків державного товариства з обмеженою відповідальністю «Латвійська Морська адміністрація (Latvijas Jūras administrācija)», на підставі оцінки обставин та кожного випадку окремо, може дозволити винятки та видати українським морякам, які мають статус тимчасового захисту в Латвії, книжку моряка терміном дії до двох років, без застосування вимоги щодо наявності посвідки на постійне проживання, якщо моряк відповідає одній із наступних умов:

1) він працює на судні під латвійським прапором;

2) він скористався послугами з працевлаштування ліцензованого в Латвійській Республіці комерсанта з метою комплектування екіпажу судна.
(У редакції закону від 22.09.2022, який вступає в силу 24.09.2022)

Стаття 23. Втрата тимчасового захисту цивільної особи України в Латвійській Республіці

(1) Особа втрачає тимчасовий захист цивільної особи України в Латвійській Республіці у наступних випадках:

1) вона більше не відповідає вимогам надання підтримки, визначеним частиною першою статті 1 цього закону;

2) вона отримує міжнародний захист в іншій країні або виїжджає (виїхала) до країни, де вона має право на перебування чи отримання посвідки на проживання;

3) закінчився термін дії візи або посвідки на проживання в Латвійській Республіці, які були видані у порядку, встановленому цим законом, і вона протягом місяця не подала заяву на отримання нової візи або посвідки на проживання.

(2) Після констатації будь-якої з умов, зазначених у частині першій цієї статті, Управління у справах громадянства та міграції:

1) актуалізує відомості про цивільну особу України в Реєстрі фізичних осіб;

2) актуалізує інформацію, отриману для надання підтримки, зазначеної у частині четвертій статті 2 цього закону;

3) вносить інформацію про втрату посвідки на проживання до Реєстру посвідок на проживання, а про втрату візи — до Національної візової інформаційної системи.

(У редакції закону від 06.10.2022, який вступає в силу 12.10.2022)

Перехідні положення

(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

1. Держава оплачує допомогу, зазначену в частинах першій та третій статті 7, частині першій статті 12 та пункті 1 частини першої статті 13 цього закону, а також медичні послуги, що надаються цивільному населенню України, починаючи з 24 лютого 2022 року.
(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

2. Стаття 8¹ цього закону застосовується з 24 лютого 2022 року.
(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

3. Кабінет Міністрів видає згідно з частині четвертій статті 2 цього закону правила Кабінету Міністрів не пізніше 17 березня 2022 року.
(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

4. Зміна статті 13 цього закону щодо викладу другої частини у новій редакції та доповнення частини 2¹ вступає в силу з 21 березня 2022 року.
(у редакції закону від 10.03.2022., що вступає в силу 12.03.2022.)

5. Установам, зазначеним у частинах першій, другій та третій статті 2 та частині першій статті 3 цього Закону, не пізніше 28 березня 2022 року розпочати внесення до Реєстру фізичних осіб відомостей про цивільних осіб України, які бажають отримати підтримку або довгострокову візу.
(у редакції закону від 24.03.2022., що вступає в силу 26.03.2022.)

6. Управлінню у справах громадянства та міграції до 4 квітня 2022 року внести до Реєстру фізичних осіб відомості про цивільне населення України, яке не включено до нього до 27 березня 2022 року, відповідно до пункту 5 перехідних положень цього закону.
(у редакції закону від 24.03.2022., що вступає в силу 26.03.2022.)

7. У 2021/2022 навчальному році неповнолітня цивільна особа України у 9 класі та неповнолітня або повнолітня особа України у 10, 11 або 12 класі має право складати заплановані наприкінці вивчення предметів навчального закладу іспити мовою національної меншини. Неповнолітня або повнолітня цивільна особа України, яка продовжує здобувати раніше розпочату середню професійну освіту після того, як здобула основну освіту, до 30 червня 2022 року має право складати заплановані наприкінці вивчення предметів та модулів навчального закладу іспити мовою національної меншини.
(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
8. Місцеві самоврядування подають звіт про витрати на підтримку цивільного населення України за лютий та березень 2022 року до 10 квітня 2022 року у порядку, встановленому частиною другою статті 13 цього закону.
(У редакції закону від 07.04.2022, який вступає в силу 09.04.2022)
9. Кабінет міністрів видає згадані в частині сьомій статті 2 цього закону правила Кабінету міністрів до 14 квітня 2022 року.
(У редакції закону від 07.04.2022, який вступає в силу 09.04.2022)
10. Цивільним мешканцям України, які мають право на відшкодування витрат на придбання лікарських засобів або медичних виробів, з 24 лютого 2022 року до 31 грудня 2024 року відшкодовуються витрати на придбання лікарських засобів та медичних виробів у повному обсязі відповідно до нормативно-правових актів про порядок відшкодування витрат на придбання лікарських засобів та медичних виробів для амбулаторного лікування так само, як шукачу притулку та особі, яка знаходиться в скрутному становищі.
(У редакції закону від 07.04.2022, зі змінами, внесеними законом від 22.09.2022, 08.12.2022, 01.06.2023 та 23.11.2023, що вступає в силу 30.11.2023.)
11. Зміни до частини першої статті 12 цього закону щодо забезпечення цивільних осіб України харчуванням до 30 днів застосовуються з 25 травня 2022 року та не поширюються на тих цивільних осіб України, які звернулися за первинною підтримкою — забезпеченням харчування — до 24 травня 2022 року (включно).
(У редакції закону від 26.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
12. (Виключена законом від 26.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
13. Останнє речення частини третьої статті 7¹ цього закону поширюється також на фізичну особу, яка безкоштовно розмістила цивільну особу України у власному житлі до 1 травня 2022 року, продовжує розміщувати після цієї дати та протягом 14 днів з дня набрання чинності статтею 7¹ цього закону відповідному місцевому самоврядуванню подала заяву на отримання відшкодування.
(У редакції закону від 12.05.2022, який вступає в силу 19.05.2022)
14. Частина сьома статті 13¹ цього закону вступає в силу 23 травня 2022 року. З метою отримання компенсації витрат на харчування неповнолітніх цивільних осіб України, які навчаються за програмами початкової освіти у 1, 2, 3 та 4 класі у навчальних закладах за денною формою навчання, у період з 23 травня 2022 року по 31 травня 2022 року, місцеве самоврядування до 9 червня 2022 року за допомогою електронної послуги Державної каси ePayskati, відповідно до нормативних актів про порядок, в якому Державна каса забезпечує оборот інформації за допомогою електронних послуг Державної каси, подає Міністерству охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку звіт про зазначені витрати. Міністерство охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку компенсує місцевим самоврядуванням витрати на харчування зазначених раніше неповнолітніх цивільних осіб України, клопотаючи про виділення коштів з програми 02.00.00 «Кошти для непередбачених випадків» бюджетного відділу «74. Перерозподіл у процесі виконання державного бюджету»
(У редакції закону від 12.05.2022, який вступає в силу 19.05.2022)
15. Частина п'ята статті 13³ цього закону в силі до 31 липня 2022 року.
(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
16. Зміни до частини першої статті 13¹ цього закону щодо права неповнолітньої цивільної особи України на здобуття освіти на рівні дошкільної освіти або початкової освіти лише державною мовою або українською мовою до 31 серпня 2022 року не поширюється на тих неповнолітніх цивільних осіб України, які розпочали навчання за освітніми програмами національних меншин на рівні дошкільної освіти або початкової освіти до дня набрання чинності цими змінами.
(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
17. Зміна до пункту 3 частини третьої статті 7 цього закону щодо оцінки матеріального забезпечення цивільного населення України не поширюється на домогосподарства, яким підтримка з соціальної допомоги призначена до дня набрання чинності цими змінами, до закінчення строку, зазначеного у відповідному рішенні. Якщо строк, зазначений у пункті 2 частини третьої статті 7 цього закону, закінчується 31 травня 2022 року, соціальна служба місцевого самоврядування не проводить оцінку матеріальних ресурсів до прийняття рішення про призначення підтримки з соціальної допомоги до 30 червня 2022 року.
(У редакції закону від 19.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
18. Цивільним особам України, які звернулися за первинною підтримкою до 24 травня 2022 року (включно), держава їй надає додатково до 30 днів, але загальний обсяг первинної підтримки держави не може перевищувати 120 днів.
(У редакції закону від 26.05.2022, який вступає в силу 27.05.2022)
19. Стаття 10¹ цього закону в силі до 30 червня 2023 року.
(У редакції закону від 16.06.2022, який вступає в силу 23.06.2022)
20. Фізичні та юридичні особи (що розміщують для проживання), щодо заяв про відшкодування, поданих відповідно до статті 7¹ цього Закону, муніципалітет прийняв рішення про надання відшкодування за проживання цивільних мешканців України на строк до 90 днів, мають право подати нову заяву про відшкодування за проживання тих самих цивільних мешканців України на додатковий строк, що разом із раніше застосованим строком не перевищує 120 днів розміщення на проживання, у строки та в порядку, що встановлені в частині другій статті 7¹ цього Закону. У разі звернення за відшкодуванням витрат на проживання цивільних мешканців України, які раніше були розміщені на додатковий період до 120 днів, новий період розміщення на проживання починається з першого дня, наступного за останнім днем попереднього періоду розміщення на проживання. У разі подання заявки на відшкодування витрат на проживання після закінчення початкового періоду розміщення на проживання раніше розміщених цивільних мешканців України, які належать до однієї з груп осіб, зазначених у частині 1² статті 7¹ цього Закону, новий період розміщення на проживання після закінчення 120 днів починається з першого дня, що настає за останнім днем попереднього періоду розміщення на проживання, і цей період не може бути довшим ніж до 31 грудня 2024 року.

(У редакції закону від 16.06.2022, зі змінами, внесеними законом від 08.12.2022, 01.06.2023 та 23.11.2023, що вступає в силу 30.11.2023.)

21. Місцеве самоврядування не може приймати рішення, визначене частиною 1.³ статті 12 цього закону, про розміщення цивільних осіб України на строк до 60 днів щодо тих цивільних осіб України, які були розміщені до дня набрання чинності цією частиною.
(У редакції закону від 14.07.2022, який вступає в силу 20.07.2022)

22. З метою компенсації місцевим самоврядуванням витрат (2,15 євро на день на харчування одного учня) на харчування неповнолітніх цивільних осіб України, які були прийняті до навчального закладу на навчання за програмою початкової освіти в 1, 2, 3 та 4 клас після 1 вересня 2022 року, звіт про фактичні витрати, пов'язані з харчуванням неповнолітніх цивільних осіб України за період з 1 вересня 2022 року по 31 жовтня 2022 року, подається місцевим самоврядуванням до 31 жовтня 2022 року у порядку, визначеному частиною другою статті 13 цього закону.
(У редакції закону від 06.10.2022, який вступає в силу 12.10.2022)

23. Якщо комерційне товариство, зазначене в першій частині статті 11.² у 2022 році після затвердження річного звіту повторно подарує (пожертвує) майно, зазначене в частині першій цієї статті, українському товариству для загальної підтримки, воно має право не застосовувати щодо такого повторного дарування (пожертвування) положення п'ятої частини статті 11.² цього Закону про те, що сума прибутку за попередній звітний рік зменшується на суму отриманої у відповідному звітному році дотації з державного та місцевих бюджетів на подолання наслідків кризи, спричиненої Covid-19. При здійсненні такого повторного дарування (пожертвування) комерційне товариство зобов'язане забезпечити виконання всіх інших положень, вказаних у статті 11.² цього Закону
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

24. Витрати, зазначені у частині 3² статті 2, для забезпечення діяльності єдиного координаційного центру підтримки органів державної влади та місцевого самоврядування, покриваються на період часу з моменту його створення.
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

25. Зміни та доповнення у другій та четвертій частинах статті 3 цього Закону щодо видачі посвідок на тимчасове проживання строком на два роки цивільним мешканцям України набирають чинності з 1 січня 2023 року.
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

26. Довгострокові візи та посвідки на проживання, видані в Латвійській Республіці цивільним мешканцям України до 31 грудня 2022 року, є дійсними до 4 березня 2025 року.
(У редакції закону від 08.12.2022 та 23.11.2023, який вступає в силу 30.11.2023)

27. Цивільні мешканці України, які отримали довгострокові візи в Латвійській Республіці або у яких закінчився термін дії посвідки на проживання, починаючи з 1 січня 2023 року мають право подати заяву на отримання посвідки на тимчасове проживання строком на два роки відповідно до положень частини другої статті 3 цього Закону.
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

28. Заяви на оформлення довгострокових віз, подані цивільними мешканцями України до 31 грудня 2022 року, розглядаються відповідно до положень цього Закону, що діяли до 31 грудня 2022 року.
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

29. Частина п'ятнадцята статті 7 цього Закону набирає чинності з 1 липня 2023 року.
(У редакції закону від 08.12.2022, який вступає в силу 13.12.2022)

30. До 30 листопада 2023 року продовжується строк дії дозволів на надання тимчасових професійних послуг, виданих на підставі частини першої статті 14 або частини першої статті 17 цього Закону, але не більше ніж на п'ять років, як це передбачено частиною першою статті 14 та частиною третьою статті 17 цього Закону. Після закінчення терміну дії дозволу на тимчасове надання професійних послуг цивільний мешканець України має право здійснювати професійну діяльність в Латвійській Республіці за умови, що його професійна кваліфікація для постійної професійної діяльності в Латвійській Республіці визнана відповідно до Закону «Про регульовані професії та визнання професійних кваліфікацій».
(У редакції закону від 23.11.2023, який вступає в силу 30.11.2023)

31. Зміни до 7.² статті вступного розділу другої частини, 7.² статті частини 2.¹ і зміни до 7.² статті третьої частини про первинну та повторну експертизу інвалідності набувають чинності 1 травня 2023 року. Документи для встановлення інвалідності, подані цивільним мешканцем України до 30 квітня 2023 року, розглядаються Державною комісією, а інвалідність встановлюється відповідно до законодавства, що діяло до 30 квітня 2023 року.
(В редакції закону від 30.03.2023 року, що набрав чинності 07.04.2023 року.)

32. Посадова особа Державної комісії після отримання заяви від цивільної особи України, інвалідність якого закінчується 4 березня 2024 року, або його законного представника, має право продовжити до 4 березня 2025 року строк дії групи інвалідності та відповідних висновків, визначених у порядку, встановленому пунктом 2 частини першої статті 7 цього Закону, якщо строк дії довгострокової візи або посвідки на тимчасове проживання цивільної особи України було продовжено до 4 березня 2025 року.
(В редакції закону від 23.11.2023 року, що набрав чинності 30.11.2023 року.)

33. З метою компенсації органам місцевого самоврядування витрат (3,09 євро на день на харчування одного учня) на харчування неповнолітніх цивільних мешканців України, які були зараховані до навчальних закладів у 1, 2, 3 та 4 класах за програмою основної освіти після 1 вересня 2023 року, звіт про фактичні витрати, пов'язані з харчуванням неповнолітніх цивільних мешканців України у період з 1 вересня 2023 року по 30 листопада 2023 року, подають органи місцевого самоврядування в порядку, визначеному частиною другою статті 13 цього Закону до 30 грудня 2023 року.
(В редакції закону від 23.11.2023 року, що набрав чинності 30.11.2023 року.)

Закон вступає в силу наступного дня після його оголошення.

Закон ухвалено Сеймом 3 березня 2022 року.

Президент держави *Е. Левітс*

